

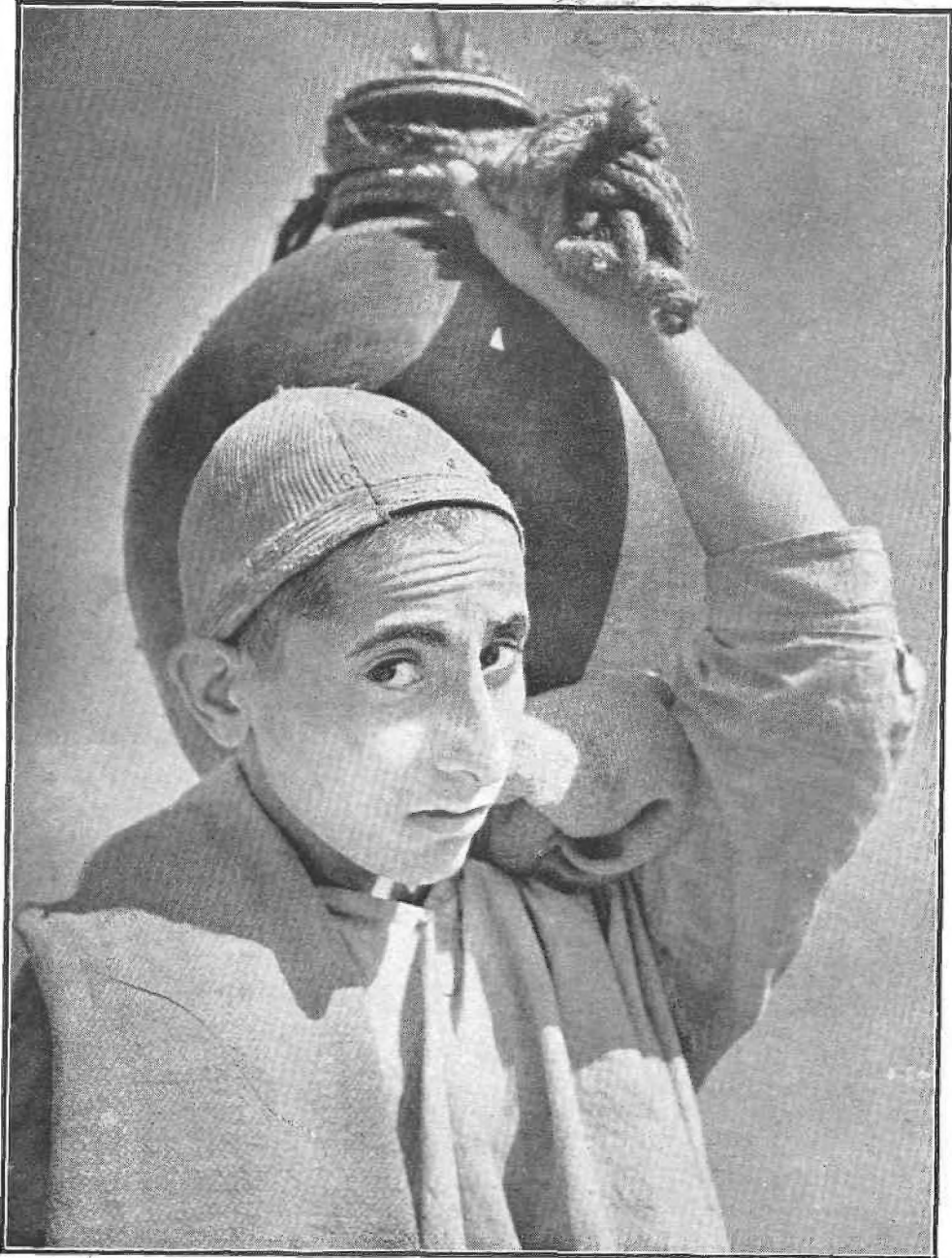
చందమామ

విల్లలి కథలి మానవప్రిక

1st OCT. 52

బహుమతి
పొందిన వ్యాఖ్య

ఉదకనిమిత్తం

వంపినవారు :
నమ్మిపేను శ్రీనివాసరావు, కర్నూలు

తేరలో!

పవిత్ర పునరు

పీపుల్స్ ఆర్ట్స్ ప్రొడక్షన్స్ వారి...
 డైరెక్షన్... T. ప్రకాశరావు, నిర్మాత... D. శివరామయ్య
 నిర్వహణ... M.S. చౌదరి, R.D. ప్రసాద్.

INCORPORATED IN INDIA

M. E. PRASAD

: డిస్ట్రిబ్యూటర్లు :

ఆంధ్ర : జనతాపిక్చర్లు, విజయవాడ. | నైజాం : సుందర్ పిక్చర్లు రిలీజ్, సికింద్రాబాద్.
 సీడెడ్ : భవానీ పిక్చర్లు, విజయవాడ. | మైసూర్ : విజయాటాకి డిస్ట్రిబ్యూటర్లు, బెంగళూరు.
 వివరాలకు : పీపుల్స్ ఆర్ట్స్ ప్రొడక్షన్సు, 1/1. ఆరులమ్మాళ్ స్ట్రీట్, మద్రాసు - 17.

దీపావళి ఆంధ్రభూతి

(అక్టోబరు సంచిక)

ప్రత్యేకమైన అకర్షణలతో
దీపావళినాటికే వెలువడబోతున్నది

వెల: 8 అణాలు

మీ కాపీకొరకు

నేడే మీ విజంటుతో చెప్పివుంచండి.
లేదా చందాదారులుగా చేరి ఈ
సంచికను పొందవచ్చును.

సాలు చందా : 4-8-0

చందమామ పబ్లికేషన్స్

వడపళని :: మదరాసు-26.

హిందీ చందమామ దీపావళి సంచిక

మామూలుకంటె ఎక్కువ పేజీ
లతో, ఎక్కువ రేఖా చిత్రాలతో,
త్రివర్ణ చిత్రాలతో—చక్కటి కథలు,
మనోహరమైన గేయాలు, గిలి
గింతలు పెట్టే చిక్కు సమస్యలు,
ఇంకా అనేకమైన అందచందాలతో,
ముచ్చటయిన త్రివర్ణ ముఖచిత్రంతో

హిందీ చందమామ

నవంబరు సంచిక దీపావళికి

వెలువడబోతున్నది. ఇన్ని అకర్షణ
లతోకూడిన ఈ ప్రత్యేక సంచిక వెల
మామూలు 6 అణాలే

మీ కాపీకోసం ఇప్పుడే మీ ఊరి
విజంటుతో చెప్పి వుంచండి.

చందమామ పబ్లికేషన్స్

వడపళని :: మదరాసు-26.

త్వరలో వస్తాంది!

విజ్ఞాన విశోధాలసు
ఉత్తమ స్థాయిలో
అందించు

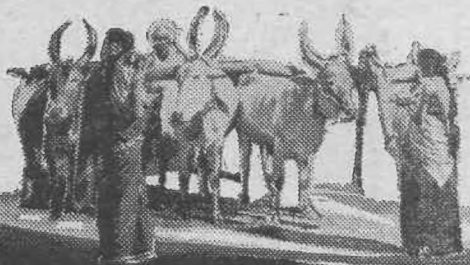

శ్రీరాజరాజేశ్వరీ ఫిలిం కంపెనీ వారి

పదరైతు

దర్శకత్వం.. కె.బి.నాగభూషణం
అనెస్టియేట్.. ఇంటూరి

అంజనేదేవి
కన్యాంబ
శ్రీరామచూర్తి
కెంగుచూర్తి.. రేలంగి

చమ్రయూ రిలీజ్

144

యువ ప్రచురణలు

మా ప్రచురణలు హిగిన్ బాధము బుక్ స్టాల్సులోనూ, వెంకట్రామా అండ్ కో అన్ని బ్రాంచీలలోనూ, శేష అండు కో, తెనాలిలోనూ, బాలసరస్వతి బుక్ డిపో, కర్నూలువారి వద్దనూ ఇంకా పెద్ద పుస్తకవిశ్రేణిలందరివద్దా దొరుకుతవి. లేనియెడల మాకు వ్రాయండి. 6-0-0 విలువగల పుస్తకములు ఒకేసారి తెప్పించిన వారికి బోన్సుఖిర్వులు మేమే భరించి పంపుతాము.

శ ర త్ బా బు

వ్యాగ్రత్త	[నవల]	1-12-0
సుభద	..	1- 8-0
దేవదాసు	..	1- 8-0
వర్షియులు	..	1- 8-0
నవవిధాన్	..	1- 0-0
చంద్రనాథ్	..	1- 0-0
పరిణిత	..	0-12-0
బడదీదీ	..	0-12-0
విష్కృతి	..	0-12-0
కాశినాథ్	..	0-12-0

చ ల ం

ఆత్మార్పణ	..	1- 8-0
వాక్య నలుగురూ	..	0-12-0
ప్రేమలేఖలు I	..	1-12-0
.. II	..	1- 8-0
పురూరవ	..	1- 8-0
శ్రీ	..	2- 0-0
నాటికాగుచ్ఛం	..	1- 4-0

యు వ బు క్ డి పో

గవర్నరు పేట

బె జ వా ద

వడపళ్ళని

మ ద రా సు—26

డొంగ్రేగారి

బాలామృతం

బలహీనమైన బిడ్డలకు పుష్టనిచ్చి, పండ్లు మొలిచేటప్పుడు అయ్యే విరేచనములు నిలిపి, బలమును ఆరోగ్యము నిచ్చును.

K. T. Dongre & Co., BOMBAY-4

మిశ్రమ లోహముపైన బంగారురేకు అతికించి తయారు చేయబడిన రాజా ఆభరణములు 10 సం॥ గ్యారంటీ

2-2" సైజు మిరియం, వంకీ, డిజైనుల గాజులు జత 1 కి రూ. 7-0-0. ఆడరుడే అన్ని ఆభరణముల కేటాగు పంపబడును. పోస్టేజీ 1-0-0 అదనము. రాజాగోల్డు కవరింగు కంపెనీ (రిజిస్టర్డ్) రాజాబిల్డింగ్స్ :: మచిలీపట్నం.

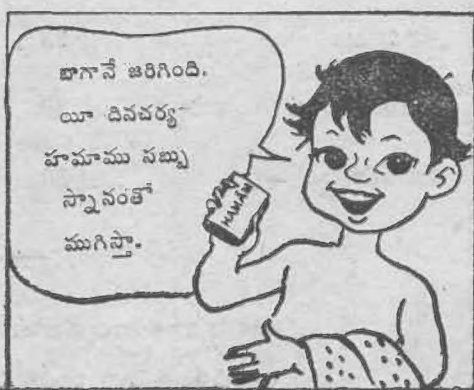
పిల్లలందరికీ అత్యంత ప్రీతికరమైనవి
ఎం. ఎ. పి. మిఠాయిలు

M.A.P. INDUSTRIES MADRAS-21.

ఎం. ఎ. పి. ఇండస్ట్రీస్, తండియార్పేట, మద్రాసు - 21

చందూ యొక్క సాహసకృత్యములు

ది తాతా ఆయిల్ మిల్స్ కంపెనీ లిమిటెడ్

ఈ సంచికలో యివి చదువుకోండి

విషయము	పేజి	విషయము	పేజి
గుండ్రమా? చదరమా? ...	10	నీతిలేని కోతులు ...	39
పగటివేషగాడు ...	13	నవమిపూట ...	42
అపూర్వసాధం ...	17	చిత్రమైన గానము ...	47
కవిపూజ ...	25	నేటిపాపలు, రేపటిపాపాలు ...	49
సాటివాళ్లతో సరిగంగాస్నానం ...	29	అట్టమీది బొమ్మ ...	50
దేవరహస్యం ...	33	అట్టచివరి బొమ్మ ...	51

ఇవన్నీ గాక ఇంద్రజాలం, ఫోటో వ్యాఖ్యలపాటి
ఆకర్షవంతమైన మరికొన్ని క్రొత్తరీతికలు వున్నై.

సంపుటి 11 : అక్టోబర్ 1952 : సంచిక 4

పూర్వకాలపు కవులకు వాక్కుద్ధి కలదని చెప్పటానికి అనేక నిదర్శనాలున్నాయి. ఒక్కపద్యం చెప్పి వారు రాజ్యాలను రక్షించగలిగేవారు. ఒక్క నేటివాక్యంతో మహాసామ్రాజ్యాలను నేలమట్టం చేయగలిగేవారు. అంతటి ప్రతిభావంతులు గనకనే నిరంకుశులుగా రాణించారు. తమ కవితను వెల్లడించటంలో ఏపాటి ఆటంకం కలిగినా, వారు బ్రహ్మరుద్రులనైనా లక్ష్మి పెట్టలేదు. అక్షరలక్షలనుపైతం తృణప్రాయంగా తోసిపుచ్చారు. అందుచేతనే, మునుపు కవిశ్వరులను ముందుగా పూజించటం ప్రభువులకు ఆచారంగా వీర్పడింది. కవులకు ఎక్కడ కోపంవచ్చిపోతుందోనని ఏ లోపమూ రాకుండా చూడటం ప్రభువులు విధిగా పెట్టుకొనేవారు. లోపం ఉన్నా, సర్దిపుచ్చుకోవటానికి వారు ఆత్రంచూపేవారు. ఈ సంచికలోని 'కవిపూజ' కథ ఇటువంటిదే ఒక కవిజీవితంలోని హృదయం కలచివైచే సంఘటనను వ్యక్తపరుస్తున్నది.

గుండ్రమా? చదరమా?

వల్లెటూరి బడిపంతులుగా రోక
రోజు క్లాసులో అన్నారు—
'పిల్లలార! వినండండరు ఒక
ముఖ్యమైన విషయం మీరు.

స్కూల్ ఇనస్పెక్టరుగా రీ నెల
మన స్కూలుకి వేంచేస్తారు.
మిమ్మలినందరినీ వారప్పుడు
ఎన్నో ప్రశ్నలు వేస్తారు.

మచ్చుకి భుగోళం ప్రశ్నయితే
'భూమి ఎలా ఉందం'టారు?
తెల్లపోయి చూస్తారా అందరు?
అప్పుడు మీరేమంటారు?

చూడండంతా ఈవైపుకు, నా
పొడుంకాయ ఎట్లా ఉంది?
ఇంతే, భూమికూడ గుండ్రంగా
పొడుంకాయలా గుంటుంది'

అని పంతులుగా రంతట నాటికి
ఉపదేశం చాలించారు.
పిల్లలు పంతులు చెప్పిందంతా
శ్రద్ధపూని అలించారు.

పొడుంకాయ సంగతి ముఖ్యంగా
వారి మనసులో నాటింది.
'ఈ ప్రశ్న వేస్తే దంచేస్తాం',
అని క్లాసంతా అనుకొంది.

అయితే పంతులుగారు మరచినది
ఉంది ముఖ్యవిషయం ఒకటి :
రెండు పాడుంకాయలు ఆయనవే,
'చదరపు దొకటి, గుండ్రదొకటి.'

బుడి ఉంటే గుండ్రది, లేకుంటే
చదరపుదే వాడేవాడు.

పిల్లల కిది గుర్తున్నది, పాపం
పంతులుమాత్రం మరిచాడు.

సరే, ఇనస్పెక్టరుగా రికనేం
ఆ స్కూలుకి వేంచేశారు.
క్లాసులోకి రాగానే పిల్లలు
లేచి పందనంచేశారు.

పంతులు ప్రక్కన నిలచిఉండ ఇటు
తిరిగి ఇనస్పెక్టరుగారు—
'భూమి ఎలావుంటుందబ్బాయ'ని
అనుకొన్నట్లే అడిగారు.

అప్పుడు ఒక పిల్లాడు చటుక్కున
లేచి—'స్కూలువుంటే నాడు
గుండ్రంగా, లేకుంటే చదరం
గా ఉంటుంద'ని అన్నాడు.

పంతులు ముఖంకేసి చూచారెక
మండి ఇనస్పెక్టరుగారు.
అతడు క్రుంగిపోయాడు నిలువునా,
పిల్లలు గొల్లన నవ్వారు.

1

2

3

4

5

6

7

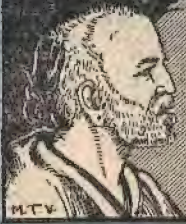

8

9

ఇక్కడ తొమ్మిది బొమ్మలున్నవి. వీటిల్లో ప్రతి బొమ్మలోనూ మా చిత్రకారుడు ఒక్కొక్కవిధమైన తప్పు చేసివున్నాడు. ఆ తప్పులేమిటో మీరు పట్టగలరా? సరితయిన జవాబులకు వచ్చేనెల చందమామ చూడండి.

పగటివేషగాడు

వేమగిరిలో వెంగళాచార్యులు పగటి వేష గాడు. వట్టి ఆమాయకుడు. అతని తండ్రి, తాతా పగటివేషాలలో ప్రజ్ఞ కనపరిచి రాజుగారి మెప్పు పొంది, నాలుగెకరాల భూమి ఇనాముగా సంపాదించారు. వెంగళాచార్యులకు విగ్రహపుష్టేగాని విద్యలేదు. వేషాలువేసి మెప్పించటం అసలే చేతకాదు.

కాని అతని కొడుకు మంగాచార్యులు మాత్రం చాలా తెలివైన వాడయ్యాడు. కొడుకు సంపాదించి తెస్తూవుంటే వెంగళాచార్యులు భోజనంచేసి కూర్చునేవాడు.

‘అలా కూర్చోకపోతే, వెళ్లి రాజుగారి దర్శనం చేసుకుని, “ప్రభూ, ఇంట్లో పిల్లల పాలకి మహా ఇబ్బందిగా వున్నది; ఒక్క పాడి గేదెను ఇప్పించ’మని అడిగి తీసుకు రాకూడదా?” అంది భార్య.

అతడు ప్రభువుగారి దర్శనంచేసి, భార్య చెప్పినట్లే అడిగేడు. అప్పుడు రాజు ‘సరే

ఆచారీ! మామందలోకి వెళ్లి మీకు నచ్చిన పశువును తోలుకుపోండి’ అన్నారు.

వెంటనే వెంగళాచార్యులు మంద వద్దకు పోయి కంటికి నదరుగా కనపడ్డ గొడ్డు నొకదాన్ని ఎన్నుకొని, దాన్ని ఇంటికి తోలుకు పోయాడు. గుమ్మంలో అడుగుపెట్టగానే, భార్య బ్రహ్మానందంతో బయటకువచ్చి చూసింది. “ఇదేమిటండీ, నేను పాలగేదె తీసుకురమ్మంటే దున్నపోతు తీసుకొచ్చారే!” అని నానామాటలతో దుమ్మెత్తిపోసింది. ఆచారి వణికిపోతూ “అలాగునా? నాకు తెలిసిందికాదు మరి. ఇప్పుడు ఏం చేసేది?” అని అమాయకంగా అడిగాడు.

ఆమె ఉగ్రురాలై “మేత దండుగ. తక్షణమే తీసుకు పోయి ఎక్కడో అక్కడ అమ్మేసి సొమ్ము తీసుకరండి” అంది. బతుకుజీవుడా అనుకొని అతడు ఆ దున్నను సంతకు తోలుకుపోయాడు.

దారిలో ఆచార్యులవారికి ఇదరు దొంగలు ఎదురయ్యారు. ఆయన ఆమాయకుడని ఇట్టే కనిపెట్టేశారు.

‘దీన్ని అమ్మటానికైతే సంతదాకా ఎందుకయ్యా. నేనే కొంటాను’ అన్నాడు దొంగలలో పెద్దవాడు. అంటూ, ‘ఎంతండి దీని ఖరీదు?’ అని అడిగాడు. అందుకు ఆయన ‘నాకు తెలవదు’ అని నిజంచెప్పేశాడు. అప్పుడు వాళ్లు బాగా ఆలోచించారు. ‘బాబయ్యా!—ఖరీదు కట్టడంలో మానాన్న గట్టివాడు. అక్కడికి పోదాం రండి’ అన్నాడు దొంగలలో అన్న. తమ్ముడు దున్నపోతును తోలుకుపోతూవుంటే వాడి

వెనకాలే అన్న ఆచార్యులవారితో సహా ఇంటికి వెళ్ళేడు.

రెండువందల రూపాయలు చేసే దున్నపోతు అది. ఆ దొంగలతండ్రి, ‘దీనికి నాలుగు రూపాయలకన్న ఎక్కువెందుకూ?’ అన్నాడు. పెద్దవాడు నాలుగురూపాయలూ ఆచార్యులవారి చేతిలో వేశాడు. ఆ నాలుగు రూపాయలూ పుచ్చుకుని ఆయన తనదారిని పోబోతూంటే, వాడే మళ్ళీ వెనక్కి పిలిచి ‘అగవయ్యా. సంతదాకా వెళ్లక్కర్లేకుండా వ్యవహారం ఇక్కడే తెమిల్చేశానుకదా. మరి, నా బహుమానం వీడి?’ అన్నాడు.

ఆయన ఒక రూపాయి ఇచ్చి, పోతూవుండగా దొంగలలో తమ్ముడు ఆయనను అపి, ‘అయ్యా, దున్నపోతును ఇక్కడిదాకా తోలుకొచ్చానుకదా, నాకు మరేమీ యివ్వకుండా వెళ్ళిపోతారా?’ అన్నాడు.

వాడికి ఒక రూపాయి ఇచ్చి వెనక్కి తిరిగేసరికి ఆ దొంగలతండ్రి, ‘మీ దున్నపోతుకి విలువగట్టిన నాకు ఏమీలేదా స్వామి?’ అన్నాడు. అప్పుడు ఆచారి మిగిలిన రెండురూపాయలూ ఆ ముసలివాడి చేతిలో పడేసి, ఉత్తి చేతు లూపుకొంటూ ఇంటికి చేరుకున్నాడు.

అచారిగారి భార్య, భర్తదగ్గరకు వచ్చి 'ఏదండీ సొమ్ము?' అని ఆత్రంతో అడిగే సరికి ఆయన జరిగినసంగతి చెప్పాడు. చెప్పగానే అమె లబోలబోమంటూ 'ఎంత వెర్రివాళ్ళండీ! ఎంత అమాయకులండీ!' అని గోలపెట్టింది.

కొడుకు మంగాచారి ఇంటికొచ్చి 'ఎందు కమ్మా విచారిస్తున్నావు?' అని అడిగి, సంగతంతా తెలుసుకున్నాడు. తండ్రితో వెళ్లి ఆయనను మోసంచేసిన ఆ దొంగల ఇల్లు ఎక్కడుందో కనుక్కుచ్చాడు. మంగాచారికి వేషాలువేసుకోడం బాగాతెలుసుకదా. కనక ఒక ఆడవేషం వేసుకుని కూచుని, ఆడ గొంతుకతో ఆ దొంగలు వచ్చే దారిలో 'అయ్యో నా మొగుడు! అయ్యో నా మొగుడు!' అని రాగాలుపెట్టసాగాడు.

అనుకున్నట్టుగానే దొంగలలో తమ్ముడు ఆదరిన వస్తూ ఆమెనుచూసి, 'ఏం అమ్మి? ఎందుకూ ఏడుస్తున్నావు?' అని అడిగేడు.

మంగాచారి ఆడగొంతుకతోనే, 'నా మొగుణ్ణి పులి ఎత్తుకుపోయింది! ఇంక నా గతేంగాను? నాకింక ఎవరుదిక్కు?' అని గగ్గోలుపెట్టి ఏడవసాగాడు. అప్పుడు దొంగ ఆమెను ఓదారుస్తూ, 'పోయినవాడికోసం

యేడ్చి యేంలాభం? నిన్ను నేను పెళ్ళి చేసుకుంటాను. నడు; నిన్ను సమస్తమైన సొఖ్యాలలోనూ ముంచెత్తుతాను' అంటూ ఆమెను ఊరించాడు. మేలిముసుగు తియ్య కుండానే మంగాచారి వాడివెంట సడిచి వెళ్ళేసరికి, వాళ్ళ అన్న ఎదురై, 'ఈ పిల్ల ఎవరురా?' అన్నాడు.

వాడు సంగతంతా చెప్పి, 'నా పెళ్లాంరా!' అన్నాడు గర్వంతో. అందుకు అన్న 'ఏడిసి నట్టే వుంది! నాకింతవరకూ పెళ్ళి పెటా కులూ లేదే, ముందు నీకు పెళ్లేమిత్రా? ఈపిల్లను నేనే పెళ్లాడతాను!' అని తమ్ము డితో తగవు పెట్టుకున్నాడు.

ఇంటికి చేరుకున్నాక వాళ్ళు తండ్రితో సంగతి అంతా చెప్పేసరికి ఆ ముసిలివాడు 'అబ్బాయిలూ!— మీ అమ్మ చనిపోయి నప్పట్నుంచి నేను మళ్ళీ పెళ్లి చేసుకుందా మంటే కుదిరిందికాదు. ఈ పిల్లను నేనే పెళ్లాడతాను. ఏర్పాట్లు చేయండి' అని తొందరపెట్టాడు. అంతలో మంగాచారి ఆడ గొంతుకలోనే, 'అయ్యో నామతి మండి పోనూ!' అన్నాడు.

'ఏం?' అన్నారు దొంగలూ, తండ్రి చెప్తు పోయి' అడివిలో పెద్దపులి నామొగుణ్ణి లాక్కు పోవటంతో, దొంగలు దోచుకుంటారేమో నన్న భయంకొద్దీ నగలన్నీ మూటకట్టి రోడ్డు పక్క పాదలో దాచాను. మీరిద్దరూ వెళ్లి ఆ మూట పట్టుకురండి. నగలులేకుండా పెళ్లే మిటి, నలుగురూ నవ్విపోరా?' అన్నాడు ఆడవేషంలోని ఆచారి. వాళ్లిద్దరూ ఉరక లేసికొంటూ ఆచారిచెప్పిన దిశకుపోయారు. వాళ్ళు దూరంగా పోయేవరకూ అగి,

మంగాచారి తన మేలిముసుగు తీసేశాడు. ముసిలివాడు ఆశ్చర్యపోయాడు. 'నువ్వు పెళ్ళికూతురివని అనుకున్నాను...!' అని ఇంకా ఏదో అనబోయేసరికల్లా మంగాచారి మూలనున్న దుడ్డుకర్ర ఒకటి దొరకబుచ్చు కుని, 'పెళ్ళికూతుర్నికాడయ్యా తాతా! పారోహితుణ్ణి!! ఇదుగో ఇదే పెళ్ళికూతురు! దీనితో నీకు పెళ్ళిచేస్తా' అంటూ ఆ కర్రతో ముసిలివాణ్ణి బడితబాజా పట్టించాడు. ముసిలివాడు, 'బాబోయ్, అమ్మోయ్! చచ్చి పోతాను. కొట్టకోయ్' అని మొత్తుకున్నాడు.

'ఇన్నాళ్లనుంచి దారులుకొట్టి, దోచుకొని, ప్రజల్ని మోసంచేసి గడించిన ధనమూ, నగలూ ఎక్కడున్నాయో చెప్ప! చెప్పక పోతే మళ్ళీ తంతా!' నన్నాడు మంగాచారి.

భయంకొద్దీ ముసిలివాడు, సొమ్ముంతా మూటకట్టి తెచ్చి ఆచారికి సమర్పించాడు. ముసిలివాడి కొడుకులు తిరిగిరాకుండా ఆ మూటతో మంగాచారి ఉడాయించాడు.

10

[అలయంలో పులులూ సింహాలూ మీదికిరాగా శక్తిసింహుడు పారిపోవటం, మంత్రి తారనపడి దేవసింహునిదగ్గర చేరుకోవటం, వైద్యుని పరిస్థితి క్లిష్టంకావటం, వైద్యుడికి పక్షిరూపంలో వృద్ధురాలు కనిపించటం, అది అలయానికిపోయి శక్తిసింహుణ్ణి వైద్యుణ్ణి కలియటం, దేవసింహుడినిగురించి యోచనచేయటంవరకూ చదివారుకదా?—తర్వాత]

అలయంలోకి వెళ్ళిన వృద్ధురాలు దేవ సింహుడికోసం వెతికి, వాడు కనపడక పోయేసరికి, బయటకు వచ్చేసింది. ఆమె ఎప్పుడు బయటకు వస్తుందా, అని ఎదురు చూస్తున్న శక్తిసింహుడూ, వైద్యుడూ ఆమె రావటం గమనించి, ఆమెవద్దకు పోబో యారు. కాని వృద్ధురాలు వారిని గమనించ నట్టే సాగిపోయింది. పైగా రివ్వున ఆకాశ మార్గాన ఎగిరిపోయింది. శక్తిసింహుడూ, వైద్యుడూ నిస్తబ్దులైపోయారు.

దిగువని ఒకచోట దేవసింహుడితోసహా మంత్రి కనుపించాడు వృద్ధురాలికి. ఆమె

క్రిందకు దిగివచ్చి మంత్రివంక, దేవ సింహుడివంక తేరిపారచూచింది. ఆమె చూపుల అర్థం గ్రహించాడు మంత్రి.

ఆప్పుడు వృద్ధురాలు, “నేను ఎన్ని విధాల రక్షించాలని ప్రయత్నించినా ఫలితం లేకుండా పోయిందే అని భయపడ్డాను. ఆ శక్తిసింహుడివేతిలోనే పడితే కుర్రవాడు విమయ్యేవాడే! వాడిని పట్టాలని వాళ్లుఅన్ని ప్రవేశాలూ గాలిస్తున్నారు. కనుక జాగ్రత్తగా వుండాలి. అందుకు అపూర్వసాధం కంటే సురక్షితమైన చోటు మరిలేదు. నాతో రండి. మిమ్మల్ని అక్కడ చేరుస్తా” అన్నది.

‘చందమామ’

అందుకు మంత్రి, అత్రంతో “ఇంకా యిలా ఎంతకాలం? మా తల్లి దేవప్రియ వీమైంది? శక్తిసింహుడి సంగతి అటోయిటో తెల్పుకొనటం మంచిదికదా,” అన్నాడు.

“తొందరపాటు పనికిరాదు. అతడే దారికి పస్తాడు. అప్పటివరకూ మనం కుర్రవాడిని రక్షించాలి” అన్నది వృద్ధురాలు.

కాదనలేకపోయాడు మంత్రి. అతడూ, దేవసింహుడూ వృద్ధురాలితో బయల్దేరారు.

అక్కడ శక్తిసింహుడూ, వైద్యుడూ వీమైనారో చూదాం:

తిరిగి వృద్ధురాలు వస్తుండేమోనని చూచి చూచి, శక్తిసింహుడు నిశాశబేందాడు.

“అమెకోసం ఎదురుచూచి ప్రయోజనం లేదు. వెతకాలంటే ఓపిక లేదు. కనుక నాదారిన నన్ను పోనివ్వండి. వినాటికై నా దేవసింహుడి జూడ తెలుసుకుని అతడి రాజ్యం అతడికి వప్పచెప్పేభారం మీదే” అంటూ, వైద్యుడివద్ద సెలవుకోరాడు.

వైద్యుడు ఎన్నో విధాల నచ్చచెప్పాడు. నిరుత్సాహ పడవద్దన్నాడు. కాని శక్తిసింహుడు వినేభోరణిలో లేడు.

“క్షమించండి. మీ కోరికను మన్నించలేను. జీవితశేషం నిశ్చింతగా జరిగిపోయే టట్టుమాత్రం అశీర్వాదించండి. అంతే,” అని ప్రాధేయపడ్డాడు. అతికష్టంతో వైద్యుడు శక్తిసింహుడిని సాగనంపాడు.

ఇప్పుడు వైద్యుడు ఏకాకి ఐపోయాడు. తను ఎక్కడికి పోవాలో, ఏమి చెయ్యాలో ఏమీ పాలుపోయిందికాదు. అందుచేత లక్ష్మంలేకుండా రాత్రనక పగలనక కాలి నడకని అలా సాగిపోతూనేవున్నాడు.

* * *

విధివిరామంలేకుండా శక్తిసింహుడుకూడా ఏకబిగిని సాగిపోతునేవున్నాడు. పోయిపోయి అతడుకొన్నాళ్ళకు ఒక మహారణ్యం చేరుకున్నాడు. తిండి నిద్రా లేక, నడుస్తున్న

వాడు నడుస్తున్నట్టుగానే ఆ అరణ్య
మధ్యంలో స్పృహతప్పి పడిపోయాడు.

ఎంతసేపు పడివున్నాడో తెలియదు. తిరిగి
స్పృహవచ్చి కళ్ళుతెరిచి చూచేసరికి ఒక
చిన్న కుటీరంలో వున్నాడు. ప్రక్కని ఒక
పండువృద్ధు కూర్చునివున్నాడు.

శక్తిసింహుడు కళ్ళు తెరవగానే ఆ
వృద్ధుడు ఒక కమండలువుతో నీరుతెచ్చి
శక్తిసింహుడికి అందించాడు. అది పుచ్చుకో
గానే శక్తిసింహుడు తేరుకున్నాడు. తేరు
కుంటూనే, “స్వామీ, తమరెవరో నన్ను
రక్షింపవచ్చిన దేవదూతలు. తమ కుటీరం
లోకి నేను ఎలావచ్చాను స్వామీ!” అని
అశ్చర్యంతో అడిగాడు.

అందుకు వృద్ధుడు “ఆపదలో నున్న
వారిని అదుకొనటమే నాధర్మం. ఈ
అడవిలో పశు పక్ష్యాదులే నాకు తోడునీడలు.
ఈ నిర్జనప్రదేశంలో మీవంటి దీనుల చరిత్ర
నాకు వాటివల్లనే తెలిసివస్తుంది. చేతనైన
సహాయంచేసి కృతార్థుడ నవుతుంటాను.
ఇంతకూ తమరెవరో...” అన్నాడు.

“స్వామీ! నేనొక నిర్భాగ్యుడను.
ఆమాయకులను అగచాట్టుపాలు చేసి
నందుకు శిక్ష అనుభవిస్తున్న మహాపాషిని.

మహాత్ములను సేవించుకుంటూ జీవితశేషం
వెళ్ళబుచ్చాలనే యిలా బయల్దేరాను” అని
బదులు చెప్పాడు శక్తిసింహుడు.

అప్పుడు వృద్ధుడు ‘నావల్ల కాదగిన
సహాయం చేయటానికి యత్నిస్తాను’ అని
అభయమిచ్చాడు.

అంతట శక్తిసింహుడు తన జీవిత
వృత్తాంతం అంతా ఉన్నది వున్నట్టు మహా
త్మునికి విన్నవించుకున్నాడు. అంతా విని
వృద్ధుడు, “పాపంచెయ్యని జీవి ఎవరు!
ఈ ప్రపంచంలో ప్రతిజీవి పాపంచేస్తూనే
వుంటాడు. అయితే చేసినపాపానికి పశ్చా
త్తాపమే పరిహారం. ఇప్పుడు మీరు పాండు

తున్న పశ్చాత్తాపమే మీ పాపాలకు పరిహారమైంది. కనుక గతాన్ని మరచిపోయి తిరిగి మీ మేనల్లుడి జాడ తెలుసుకునేందుకు శాయశక్తులా యత్నించండి. అదీకాక, దారాపుత్రాదులను వారి కర్మానికి వారిని వదిలి ఇలా సన్యసించబూనటానికి శాస్త్రం పప్పుదు. మీ ప్రయత్నాలలో అటంకాలు కలగకుండా మీకు జయం కోరేందుకుగాను ఈ మంత్రం పఠిస్తూవుండండి” అంటూ వృద్ధుడు శక్తిసింహుడికి మంత్రం విదేశం చేశాడు.

తర్వాత శక్తిసింహుడు దేవసింహునిజాడ వెతుక్కుంటూ తిరిగి బయలుదేరాడు.

అలా తిరుగుతూ అతడు కొన్నాళ్లకి ఒక రాజ్యం చేరుకొన్నాడు. నగరపు నడివీధిలో ఒక పెద్ద పిల్లలగుంపు చేరివుంది. ఏమిటి చెప్పా అని డగ్గరకు వెళ్ళిచూడగా ఒక పిచ్చివానిచుట్టూ వాళ్లు గుమికూడి ఆతడిని వేళాకోళం చేస్తున్నారు.

శక్తిసింహుడు ఆ కుర్రవాళ్లను వారించి, ఆ పిచ్చివానిని తనతోపాటు తీసుకొని సాగి పోయాడు. ఆ పిచ్చివాడు మధ్యమధ్య “ముసిలిది ఎక్కడ? ముసిలిది ముక్కా చెక్కలు అయిందా” అంటూవున్నాడు.

“ఎవరా ముసిలిది?” అని శక్తిసింహుడు ప్రశ్నించినప్పటికీ అతనికి సరియైన జవాబు రాలేదు.

ఆ పిచ్చివాని చరిత్ర తెలుసుకోవాలని శక్తిసింహుడు ఎంతగానో యత్నించాడుగాని విమాత్రం తెలిసిందికాదు. అయితే ఆ పిచ్చివాడు శక్తిసింహుడిని వదలక అతని వెంట ఉంటూనేవచ్చాడు.

వాళ్లు ఆ రాజ్యం వదిలి మరికొద్ది రోజులకు ఒక గ్రామం చేరుకున్నారు. అక్కడ ఒక చెరువుగట్టున పెద్దగుంపు పోగైవున్నది. ఇద్దరు కుర్రవాళ్లు గారడి చేస్తున్నారు. చెరువుగట్టున రెండుగెడలు పాతివున్నై. వాటి

మధ్యని తీగ కట్టివుంది. ఒక కుర్రవాడు తీగ ఒక చివరినుంచి రెండోచివరకు చరచర నడిచిపోయాడు. జనం సంతోషం పట్టలేక చప్పట్లు చరిచారు.

శక్తిసింహుడితోకూడా వున్న ఆ పిచ్చి వాడుకూడా పెద్దపెట్టున నవ్వుతూ ఒక్క వరుగున వెళ్ళి గెడపైకి ఎగబ్రాకాడు. తీగ పైకిఎక్కి కోతిలా వేలాడసాగాడు. ఇదిచూచి జనం, "ఎవడువాడు? లాగండి కిందికి" అని అరిచారు. వాళ్లు యిట్లా అనకముందే అంతకుముందు గారడీచేస్తున్న ఆ కుర్ర వాళ్ళు ఆ పిచ్చివాడిని కాళ్లు పట్టుకుని చరచరా క్రిందికి యిడ్చారు.

తర్వాత గారడీకుర్రవాళ్లు జోలెలు చేత బుచ్చుకుని చుట్టూచేరిన జనందగ్గర అడుక్కోసాగారు. అలా అడుక్కుంటూ వాళ్లు శక్తిసింహుడివద్దకుకూడా వచ్చి జోలె తెరిచారు. శక్తిసింహుడు జలజలకన్నీరు కార్చాడు. ఇదిచూచి ఆ కుర్రవాళ్ళు విస్తు పోయారు. "ధర్మం చేయకపోతేపోయే ఈమనిషి ఏడుస్తాడెందుకు చెప్పా?" అని జాలి కలిగింది.

"నీబాధ మేము గ్రహించాం. మాతో పాటు రా. మేము సంపాదించేవాంటోనే

నీకూ కలో గంజో పోస్తాము" అన్నారు ఆ కుర్రవాళ్ళు.

అందుకు శక్తిసింహుడు, "నేనెక్కడినే కాదు. పాపం ఈ పిచ్చివానినికూడా పోషించాలి. మీవలన ఏమవుతుంది? కనుక మా దారిని పోనివ్వండి" అంటూ తిరిగి కన్నీరు కార్చాడు.

ఇది చూచేసరికి ఆ కుర్రవాళ్ళ హృదయాలు మరింత ద్రవించినై. "ఫరవాలేదు. మీ యిద్దరూ రండి మాతో. మేము నేర్పిన విద్యలు మీకూ నేర్పుతాం. కొన్నాళ్ళయూక మీరే మమ్మల్ని పోషించగలుగుతారు" అంటూ ఓదార్చి వాళ్ళను తమతోపాటు

తీసుకుని ఆ గ్రామంనుండి మరొక గ్రామానికి బయలుదేరారు.

* * *

ఇక అక్కడ ఏకాకిఅయిన వైద్యుడు కొంత కాలం విధివిరామంలేకుండా ఎన్నోరాజ్యాలు దాటిపోతూనే వున్నాడు. కాని ఎక్కడా మంత్రిజాడకానీ, దేవసింహుని జాడకానీ తెలిసిరాలేదు.

అయితే అలా మరికొంతకాలం పోగా పోగా అతడు శక్తిసింహుడి పరివారాన్ని కలుసుకోవటం సంభవించింది. ఇప్పుడు శక్తిసింహుడి అవతారం పూర్తిగా మారింది. అతడు ఒక గారడివానివేషంలో వున్నాడు.

అతనిని వైద్యుడు గుర్తుపట్టలేదు కాని శక్తిసింహుడు వైద్యుడిని యిట్టే గుర్తుపట్టాడు.

గుర్తుపడుతూనే, "తమరిక్కడి కెలావచ్చారు? ఏమైనా అచూకి చిక్కిందా?" అని ప్రశ్నించాడు. వైద్యుడివద్దనుండి ఏమీ సమాధానం రాకపోవటంతో శక్తిసింహుడు పరిస్థితి గ్రహించాడు. అప్పుడు శక్తిసింహుడు తనతో వున్న ఆ కుర్రవాళ్లని పరిచయం చేస్తూ, "తెగిపోయిన గాలిపటంలా తిరుగుతున్న నన్ను ఈ అర్భకులు అడరించి పోషించారు. లేకుంటే ఈ గుప్పెడు ప్రాణాలూ వినాడో ఎగిరిపోయేవి. పోతే, మీరుమాత్రం ఒంటిపాటుగా ఎక్కడని కాలక్షేపంచేస్తారు? మాతోపాటు వచ్చేయ్యండి" అని కోరాడు.

కోరికను నిరాకరించి చేసేదేముంది? సరేనన్నాడు వైద్యుడు. నాటినుండి వైద్యుడు శక్తిసింహుడి పరివారంతోపాటు వుంటూ, వాళ్లువెళ్లిన చోటుకెల్లా వెడుతూ, వాళ్లకి అండగా వుంటున్నాడు.

ఈ పరివారం ఎన్నోదేశాలు పర్యటస్తూ చివరకు అపూర్వసౌధం దరిదాపులకు చేరుకున్నారు. అంతకుముందుగా పరిచయమైన చోటే కనుక, భవనం కంటబడేసరికి

కల్లా వైద్యుడు ఉప్పొంగిపోయాడు. ఆ సాధంముందర గారడి విర్పాటుచేశారు.

వాళ్ల సందడి చెవినిపడటంతో లోపల వున్న మంత్రి, దేవసింహుడూ భవనంపై నుండి క్రిందికి తొంగిచూచారు. గారడి వాళ్ల వింతలుచూచి దేవసింహుడు ఆనంద భరితుడయ్యాడు. క్రిందకు వెళ్లతానన్నాడు. పసివాని కొరిక నిరాకరించలేక, మంత్రి వాడిని ఎత్తుకుని క్రిందకు దిగివచ్చాడు.

ప్రదర్శనంలో మునిగివున్న కుర్రవాళ్ళు మొదట దేవసింహుడి రాక గమనించనే లేదు. కాని కొద్దిసేపటికల్లా దేవసింహుడు వాళ్లకంట పడగానే, ప్రదర్శనం చాలించి ఒక్కపరుగున వానిదగ్గరకు వెళ్ళారు. “ఎవరు? మా దేవసింహుడే!” అంటూ వానిని చుట్టుముట్టారు.

శక్తిసింహుడూ, వైద్యుడూ ఆ శ్చర్య పోయారు. “ఈ గారడికుర్రవాళ్లకి దేవ సింహుడికి ఏమిటి సంబంధం? ఇంతకీ ఈ కుర్రవాళ్లు ఎవరు!” అని అడగడంవచ్చింది.

ఇంతలో ఆ కుర్రవాళ్ళు దేవసింహుడిని శక్తిసింహుడికి చూపుతూ, “మాతండ్రి ఈ చిన్నవాడి ప్రాణాలు బలికొన్నాడని మా రాజ్యంలో అంతా అనుకుంటున్నారు. తెలిసి

చేశాడో తెలియక చేశాడో, మాతండ్రి...”

అని యింకా ఏమో అనబోతుండగా శక్తి సింహుడు స్పృహతప్పి పడిపోయాడు.

కొద్ది సేపటికల్లా శక్తిసింహుడు తేరు కున్నాడు. తనను యిన్నాళ్ళూ పోషిస్తున్న ఆ కుర్రవాళ్లు తన కొమారులేననీ, ఆ పిచ్చి కుర్రవాడు తన అల్లుడేననీ తెలింది.

వాళ్లని దగ్గరకుతీసి శక్తిసింహుడు భోరున విడ్చాడు. ఇంతలో ఎక్కడినుండి వచ్చిందో వృద్ధురాలూ రానే వచ్చింది. వస్తూనే పరిస్థితి అంతా గ్రహించింది. ఆమె శక్తిసింహుడిని దగ్గరకు పిలిచి, “ఇక మీరు మీ రాజ్యానికి వెళ్లండి. పట్టాభిషేకానికి

విర్వాట్లు చూడండి. చిన్నారి దేవసింహుడితో నేనూ చేరుకుంటాను” అన్నది.

అయితే దేవసింహుడు వెళ్ళేందుకు సిద్ధపడలేదు. ‘నన్ను ఇక్కడనే ఉండనివ్వండి. నాబదులు ఈ కుర్రవాళ్ళలో ఎవరికైనా పట్టాభిషేకం చెయ్యండి. ఇంతకాలం ప్రజలను కాపాడలేక ఆజ్ఞాతంలో వుండి ఈనాడు వెళ్లి ప్రజలకంటే పడలేను. అధికాక ఈ అవిటికాలుతో నేను రాజ్యపాలన చేయగలిగేదేమున్నది” అన్నాడు.

శక్తిసింహుడూ, వైద్యుడూ, శక్తిసింహుడి కుమారులూ, ఎంత బ్రతిమాలినా దేవసింహుడు వినే ధోరణిలో లేడు. ఇదిచూచి వృద్ధురాలుకూడా “బలవంతాన రాజ్యభారం నెత్తినపెట్టి ప్రయోజనంలేదు. కనుక దేవసింహుడు చెప్పినట్టు ఈ కుర్రవాళ్ళకే పట్టాభిషేకం జరిపించండి, పోయిరండి” అని సలహా యిచ్చింది. కాని ఎవరూ అందుకు అంగీకరించలేదు.

అప్పుడు శక్తిసింహుడి కుమారులు, “మనవంశంలో మిగిలినవాళ్ళం అంతా యిక్కడనే వున్నాము. రాజరికం వెలగబెట్టాలని మాకూ కాంక్షలేదు. నీతోపాటు మేమూ ఈ భవనంలోనే వుండేందుకు అనుమతించు. అదే పదివేలు” అన్నారు.

కొంచెంయోచించి, తరువాత వృద్ధురాలు సరేనన్నది. దేవసింహుడితోపాటు, శక్తిసింహుడూ, వైద్యుడూ, మంత్రి, శక్తిసింహుడి కుమారులూ ఆ ఆపూర్వసౌధంలోనే వుండిపోయారు. అయితే ఇదివరకు ఒక్క దేవసింహుడికొరకే ఉద్దేశించబడిన ఆ భవనం యిప్పుడు తక్కిన అందరికీ ఉపయోగపడేటట్లు ఎన్నోసౌకర్యాలతో అమరిపోయింది. ఒకరికొకరు చేదోడువాదోడుగా అందరూ హాయిగా వుంటున్నారు.

ఈవిధంగా, నాథుడు లేని ఆ రాజ్యానికి ‘అనాథరాజ్యం’ పేరుమట్టుకు చిరస్థాయిగా నిలిచిపోయింది. —(కథ సమాప్తం)

కవిపూజ

MTV Acharya

చాలాకాలకిందట పర్షియాదేశంలో ఒకా నొక మహాకవి ఉండేవాడు. ఆయన పేరు ఫిరదౌసి. ఫిరదౌసి మహాకవి 'షానామా' అనే గొప్ప గ్రంథాన్ని రచించాడు. దానిని, ఒకరోజు కాదు—ఒక వత్సరము కాదు—ముప్పయి సంవత్సరాలపాటు అష్టకష్టాలు పడి ఆయన వ్రాశాడు.

ఆ గ్రంథం, పారసీక చక్రవర్తుల చరిత్రను లోకచరిత్రతో కలిపివ్రాసిన అమర కావ్యం. అందులో ఫిరదౌసి తన కవితా ప్రతిభ సంతటిని కనబరిచి రచనచేశాడు. 'షానామా'లో అరవైవేల పద్యాలున్నాయి. అపద్యాలన్నీ జ్ఞానరత్నాలు, దివ్యమణులు, అణి ముత్యాలు! అవి ఒకదానిని మించి నవి మరిఒకటి.

జీవితంలో కృంగి కృశించిపోయే ప్రతి ప్రాణికి 'షానామా' గ్రంథం ఒక చక్కటి సందేశాన్ని అందిస్తుంది. ప్రతివారి సందే

హాలనూ తీర్చివేస్తుంది. అంతటి శక్తిగల మహత్తర గ్రంథం అది!

ఇటువంటి మహత్తర కావ్యాన్ని ఫిరదౌసి వ్రాదామని సంకల్పించినప్పుడు మొగల్ ఫాదుషా గజనీమహమ్మదు ఈ మహా గ్రంథం రచిస్తే ఒక్కొక్క పద్యానికి ఒక్కొక్క బంగారపు దీనారం బహుమతిగా ఇస్తానన్నాడు. ఖురాన్ సాక్షిగా ఫిరదౌసి మహా కవిని ఎంతగానో ప్రోత్సహించాడు.

ఫాదుషా మాటలను నమ్మాడు ఫిరదౌసి. రాత్రునక పగలనక నిద్రాహారాలు మాను కుని, ముప్పయి ఏళ్ళు శ్రమపడి 'షానామా' కావ్యాన్ని పూర్తిచేశాడు.

ఐ తే, ఎందుకింతగా కవి శ్రమపడ్డాడు? అనేది ఒక సమస్య. పెళ్లియీడుకి వచ్చిన తన ముద్దులకూతురుకు దివ్యమైన పెద్ద సంబంధం తెచ్చి అతివైభవంగా పెళ్లిచేయాలనేది ఒక్కటే అతనికి పట్టుకున్న కాంక్ష.

సుల్తాను తనకు గొప్ప బహుమతి ఇస్తాడు కదా, తన కొరిక నెరవేర్చుకోవచ్చుకదా అని ఆయన మనసులో ఘోరిగా ధైర్య పడ్డాడు. ఈ మనోధైర్యంతోనే దీక్షపట్టి ఫిరదౌసి 'షానామా' పంటి అద్భుత కావ్యాన్ని అంత కొద్దిగడుపులో సృష్టించగలిగాడు.

ఐతే—ఫిరదౌసి ప్రతిభ చూసి ఓర్వలేని మత్సరులు కొందరు సుల్తాను చెవిలో కిట్టని మాటలు నూరిపోశారు. చెప్పడు మాటలు చెడ్డవికద! ఆ మాటలు చెప్పిని పడగానే షాదుషా మనసు విరిగిపోయింది. మొట్టమొదట కలిగిన మంచినంకల్పం తిరిగిపోయింది. వెంటనే ఒంటెలను

యేర్పాటుచేసి వాడపైన బంగారునాణాలకు బదులుగా వెండినాణాలు వేయించి, ఫిరదౌసికి కానుకగా పంపించాడు.

సుల్తాను అడినమాట తప్పటంతో కవి చేసిన కృషి అంతా అడవికాచిన వెన్నెల అయింది! ఫిరదౌసి కుప్పగా కూలిపోయాడు. ఈ ముప్పుయ్యేళ్లనుంచి షానామాద్వారా తనుచేసిన జ్ఞానబోధలన్నీ ఆ క్షణమందు మరిచేపోయాడు. ఫిరదౌసి ఉద్రిక్తుడై, బాధ కొద్దీ షాదుషాను దుమ్మెత్తిపోశాడు!

అంతకంటేనైనా అవేశం అగలేదు ఫిరదౌసికి. తన పెరట్లో నిలబడివున్న ఒంటెలను పొలాలలోకి తరిమివేసి, వాటికి కట్టి పున్న తాళ్లను పరపర కొనివేశాడు. అలా కొనివేయటంతోనే సంచీలలో వెండినాణాలన్నీ జలజలమని నేలని రాలిపోయినై.

ఒక్క లిప్తకూడా అక్కడ నిలవటానికి మనస్కరించలేదు. పిట్టకు తెలియకుండా ఫిరదౌసి మరొకదేశానికి పలాయనమై పోయాడు!! ఆ పరాయిదేశంలో ఉలక్క పలక్క, జీవచ్ఛవమై అజ్ఞాతంగా రోజులు నెట్టుతూవచ్చాడు.

ఇంతలో—సుల్తాను గజనీ మహమ్మదుకూ ఒక సామంతరాజుకూ మధ్యని

యుద్ధంవచ్చింది. యుద్ధంలో సుల్తానే ఓడిపోయే సూచనలు కనిపించినై. కేవలమూ ఏమీ చేయలేని స్థితి యేర్పడింది. అందుచేత, నిస్పృహతో నిరాశతో ఫాదుషా కృంగిపోయాడు. పైగా, ఈ స్థితిలో ఆయనకు ఏమిపాలుపోక, మంత్రిని పిలిచి సలహా అడిగాడు. అప్పుడు మంత్రి తనజేబులోనించి ఒక గ్రంథంతీసి, ఇలా చదివాడు : "రణరంగమందు వెనుదిరుగబోకు. శత్రువాడికి ఎదురుచూడకు. మొదట నీవే దెబ్బతియ్యి. విజయం నిన్నే పరిస్తుంది."

ఈ మాటలు చెవినిపడగానే సుల్తానులో కొత్తజవమూ జీవమూ ఉప్పొంగినై. నించున్నపాటున సైన్యాలను సిద్ధంచేయించుమని అజ్ఞాపించాడు మంత్రికి.

"ప్రభూ!—ఇంత మండుతెండలో యుద్ధమా? శత్రు సైనికులుకూడా సేద తీర్చుకొంటున్నారే" అన్నాడు మంత్రి.

అందుకు ఫాదుషా "అవునయ్యా, అందుకోసమే మనమిప్పుడు దెబ్బతీయాలి. ఇదే మనకు విజయసూచన. చెయ్యి, సైన్యాలు సిద్ధంచెయ్యి" అని వేగిరపెట్టాడు.

మిట్టమధ్యాహ్నం. మిడసరి లగ్నం. సైనికులందరూ విశ్రాంతి తీసుకొంటూ, ఆద

M.T.V. Acharya

మరచి వున్నారు. ఆ అదునులో సుల్తాను సేనలు హఠాత్తుగా శత్రువును ఢీకొని, విజయం పొందినై.

సుల్తాను అనందభరితుడైనాడు. వెంటనే మంత్రిని పిలిపించి, "మంత్రి!—నువు పుస్తకంతీసి నాకు చదివి వినిపించావే, ఆ వాక్యాలు విపుస్తకంలోవి?" అని అత్రంతోనూ అశ్చర్యంతోనూ అడిగాడు.

అందుకు మంత్రి "అవా? ఎవరినైతే దేవరవారు న్యూనతపరిచి, అతని పలాయనానికి కారణభూతులైనారో, ఆ కవిసార్వభౌముడు ఫిరదౌసి వ్రాసిన వాక్యాలే!" అని నిర్భయంగా చెప్పాడు.

సుల్తాను నిస్తబ్దుశయ్యాడు! కవికి తను చేసిన మహా ద్రోహానికి తనలో తను ఎంత గానో సిగ్గుపడాడు!! వాగ్దానంచేసిన అరవైవేల బంగారు దీనారాలు పట్టించుకువెళ్ళి, కవి చంద్రుని వెతికిపట్టి, ఆ మహానుభావుడికి సమర్పించి రావలసినదని మంత్రికి ఆజ్ఞాపించాడు. ఆజ్ఞాప్రకారం, మంత్రి యాభై లొట్టిపిట్టలమీద దీనారాలు సంచీలలో వేయించి, ఫిరదౌసి ఉండే ఆ దూరదేశానికి పట్టించుకు వెళ్ళాడు.

అప్పటికే ఒక యేడాదినుండి కుమిలి కృశిస్తూవున్న ఫిరదౌసి బంగారు దీనారాలు తెచ్చిన రాజభటులు తనపద్దకు వచ్చేసరికే అస్తమించాడు!

అక్కడ ఫిరదౌసి కూతురుమాత్రమే ఉన్నది. దీనారాలు తెచ్చిన భటులు ఆ నాణాలను ఫిరదౌసి కూతురుకు ఈయబోయారు. అమె పుచ్చుకోలేదు. పట్టరాని దుఃఖంతో, ఆవేశంతో అమె వారిని ఉద్దే

శించి: 'మీరు కాలయముల్ని. ఇది నా తండ్రి జీవితాన్ని ఆధఃపాతాళానికి అణగ ద్రొక్కిన నీచపుద్రవ్యం. దీన్ని నేను తాకినట్టయితే నాతండ్రి అత్మకు శాంతివుండదు. పొండి పొండి. తీసుకపోండి. ఈ ధనంతో ఇంకా మేడలూ మిద్దెలూ కట్టించుకుని మీ సుల్తానునే కులకమని చెప్పండి పోయి...!' అంటూ, వాళ్లను తిరగగొట్టి పంపివేసింది!

వజ్రఘాతంవంటి ఈవార్త వినగానే, సుల్తాను గజని బిరబిర కొలుపులోనించి శయనమందిరానికి పోయి, తలుపులు వేసుకుని, కవిశ్వరుణ్ణి తలుచుకొంటూ కన్నీరు మున్నీరుగా పలవల యేడ్చాడు!!

తరువాత — 'దూసు' పట్టణమందు ఫిరదౌసి కవిపేర ఒక చక్కటి సత్రం నిర్మించి, ఋణాంతీర్చుకున్నాడు. ఆ సత్రం శిథిలాలు ఈనాటికీ కనబడతాయి. పారశీకులు వాటినిచూచి నేటికీ కన్నీరు విడుస్తారు.

సాటివాళ్లతో సరిగంగన్నానం

CHITRA

చెన్నపట్టణం సేతుపేటలో వెంగన్నమొదలి
వీధి వుంది. అందులో ఏడవనెంబరు ఇంట్లో
కామేశ్వరమ్మగారూ, ఎనిమిదవ నెంబరు
ఇంట్లో సోమేశ్వరమ్మగారూ కాపురాలున్నారు.
ప్రతివిషయంలోనూ అవిడకూ ఈవిడకూ
పోటీగా ఉంటూవుండేది.

కూతురుపుట్టినరోజు వస్తే ఇద్దరూచేశారు.
సోమమ్మ కాగితపుసంచిలో తాంబూలం,
అరటిపండ్లూ, మిఠాయివుండాపెట్టి ముత్తైదు
వలకు పంచిబెడితే, కామమ్మ కాగితపు
సంచికి బదులు గుడ్డసంచీలు కుట్టించి,
ప్రతి సంచిలోనూ అదనంగా కొబ్బరికాయ,
మైసూరుపాకూ, ఇంకా ఏవేవో గమ్మత్తులు
పెట్టి మరింత దర్జాగా పంచిపెట్టింది.

అవిడ రెండంగుళాల జరీ అంచు చీర
కొనుక్కుంటే ఈవిడ మూడంగుళాల జరీ
అంచు చీరె కొని కట్టుకొని, పనివున్నట్లు
వెళ్ళి అవిడకి ప్రదర్శించి వచ్చేది.

ఏడోనెంబరిల్లూ, ఎనిమిదోనెంబరిల్లూ
కొత్తగా కట్టినవే. ఎనిమిదోనెంబరింటికి ఎల
క్రిక్ దీపాలున్నాయి. కావమ్మగారింటికి లేవు.

కావమ్మగారి కిది కష్టంగానే కనిపిం
చింది. సోమమ్మకూడా దీపాలు లేకపోతే
ఈవిడకంత కష్టంగా ఉండకపోను.

కావమ్మకి మరొకబాధకూడా వచ్చింది.
ఏమిటంటే సోమమ్మగారు రేడియో కొను
క్కున్నారు! అసూయతో కావమ్మ చిక్కి
పోవటం మొదలుపెట్టేసరికి అవిడ భర్త
విద్యుద్దీపాలకు బదులు ఒక పెట్రోమాక్కు
లైటూ, రేడియోకుబదులు ఒక గ్రామఫోనూ
కొని తెచ్చాడు. కావమ్మగారు పెట్రోమేక్కు
దీపాన్ని రోజూ సాయంత్రం నాలుగంటలకే
వెలిగించుకు కూర్చునేది గొప్పకోసం!

ఎనిమిదోనెంబరింట్లో రేడియో వినిపిస్తోం
దనేసరికి, ఇవతల అన్నం వార్చుకువచ్చినా,
పడిలేనిపోయి గ్రామఫోను వేసివచ్చేది!

ఆ విధిలో మహిళామణులంతా సోపమ్మ గారంటే మర్యాదగా చూసేవారు. ఇది కావమ్మకి అమర్యాదగా వుండేది.

ఇంతలో దసరాపండుగ లొచ్చాయి. వీధి ఆడవాళ్లంతా ఒక తీర్మానంచేశారు. 'ఎవ శ్శింట వాళ్లు బొమ్మలకొలుపులు పెట్టు కోడంకన్న, అందరి బొమ్మలూ చేర్చి లలి తమ్మగారింట పెద్ద కొలుపుపెట్టి బ్రహ్మాం డంగా చేద్దాం!' అని అనుకున్నారు.

అందుకు సోపమ్మ "బాగానేవుంది ఈ పద్ధతి" అంది. అప్పుడు కావమ్మ, 'ఈ మాట అసలు నాకే తోచింది. నేను చెబుదామను కుంటూంటే వాళ్లు చెప్పేశారు!' అంది.

"ఎవరు వెబితేంలేండి గాని, సోపమ్మ గారూ, మన ఉత్సవాలు బాగా జరగాలీ అంటే మీరొక్క ఉపకారంచెయ్యాలండి" అంది లలితమ్మ. అడుర్దాగా వింది కావమ్మ. "ఏంటేదూ : ఆ తొమ్మిదిరోజులూ మీ రేడియో కొలుపుకి ఎరువియ్యాలి" అంది లలితమ్మ.

రేడియో ఎరువిచ్చి సోపమ్మ గొప్పదై పోతోందనీ, తనకలాంటి మెహర్బానీ రావటా నికి అవకాశం లేకుండాపోయిందనీ కావమ్మ లోలోపల విచారించటం మొదలెట్టింది. సోపమ్మగారు, "మా రేడియో పాడయిం దమ్మా ఈమధ్య. మా వార్ని రిపేరు చేయించమంటే వారికి ఒక్కటే అశ్రద్ధ. పైగా, క్షణం తీసుబాటుండదు" అంది.

ఈమాట వినేసరికి కావమ్మకు కలిగిన ఆనందం అంతా ఇంతా కాదు. సోపమ్మ వెళ్లగా చూసి ఆమె లలితమ్మతో "చూశావా ఎంత అబద్ధమాడిందో! రేడియో పాడైందిట! ఇప్పుడేకదుటమ్మా పెట్టు కున్నారు వాళ్ళు! అని ఒక పచ్చిఅబద్ధం చెప్పి, "పోనీగాని మా గ్రామఫోను ఇస్తాను పట్టించుకెళ్లండి. చక్కా విప్లెటుకావలిస్తే అది పెట్టుకోవచ్చు. ఎల్లుండి పాడ్యమినాడు పొద్దుటే రండి, పనిమనిషి నెత్తినపెట్టి

పంపుతాను” అంది. కృతజ్ఞత తెలిపి, లలితమ్మ వెళ్ళిపోయింది.

ఆరాత్రి కావమ్మ గారి కొడుకు గ్రామ ఫోనుకి ‘కీ’ యిస్తోంటే స్వీంగు కాస్తా పుట్టుక్కుమని పూరుకుంది. “అయ్యో, కొంప ముంచావురా. ఎల్లుండి లలితమ్మ వస్తే ఏమని చెప్పేది!” అంటూ బాధపడింది, కావమ్మగారు. ఉన్నపాటున మరమ్మతు చేయించమని భర్తను తొందరపెట్టింది.

“చూద్దాంలే” అన్నాడాయన. “ఎలా గురా భగవంతుడా?” అని ఆమె రోజంతా ఎంతగానే మధనపడింది. రాత్రి సరిగా నిద్రపట్టనేలేదు ఆవిడకి.

మర్నాడు మొగవాళ్ళు ఆఫీసు లకి పోయాక సోవమ్మ భోజనంచేసుకొని తలుపు తాళంవేసి ఎక్కడికో బయల్దేరింది. కావమ్మ చూసి, “ఎక్కడికి చెప్పా?” అనుకుంది.

మరోగంటసేపటికి ఒక మోటారు లారీ వచ్చి సోవమ్మగారి యింటికి యెదురుగా ఆగింది. కావమ్మ బయటకువచ్చి చూసింది. మిట్టమధ్యాహ్నం. యెండవేళ. యెక్కడా జనసంచారం లేదు. లారీలో వచ్చినవాళ్ళు ఇద్దరూ సోవమ్మగారి ఇంట్లోంచి రేడియో మోసుకొస్తో కావమ్మ కంటపడ్డారు.

అప్పుడావిడ, “ఇందుకా వెళ్ళింది సోవమ్మ? రహస్యంగా వీళ్లని పంపి తన రేడియో మరమ్మతు చేయించేస్తోందన్న మాట! నేను గ్రామఫోను యిస్తానని తెలిసి ఆ మర్యాద నాకు దక్కకుండా వుండాలని చెప్పి తన రేడియో చప్పుచప్పున మరమ్మతు చేయించి యిచ్చేస్తోందా!” అని తనలో అనుకుంది.

వాళ్ళు ఆవిణ్ణి చూసి తెల్లబోయారు. ఆవిడ “మీగుట్టు నాకు తెలిసిందిలేండి! రేడియో మరమ్మతుకని పట్టుకుపోతున్నారా త్వరగా పూర్తిచేసి పట్టుకురమ్మందికాదూ సోవమ్మ? యెంతగుట్టు!” అన్నది.

వాళ్ళలో ఒకడు చటుక్కుని 'బెనండి, యెవరికి తెలవనివ్వద్దన్నారవిడ? సాయం త్రంలోగా తెచ్చేసి హాల్లోపెట్టెయ్యమన్నారు' అన్నాడు.

ఆప్పుడు కావమ్మకు ఒక అలోచన తట్టింది. "ఐతే, ఒక్క రేడియోలుమాత్రమేనా, మీరు గ్రామఫోన్లు కూడా మరమ్మతు చేయగలరా?" అని అడిగింది వాళ్ళను ఆత్రంతో.

'చెయ్యకేం?' అన్నాడు అతడు.

"మాయింట గ్రామఫోను పాడైంది. దాన్ని కూడా బాగుచెయ్యండి... మరొక సంగతి: రేడియో మరమ్మతు చాలాకాలం అవుతుంది గనక మెల్లిగా చెయ్యొచ్చు. నా గ్రామఫోనుమాత్రం సాయంత్రంలోగా ఇచ్చేయ్యాలి. మీరు కోరుకున్న బహుమతి ఇస్తాను!" అన్నది.

వాళ్ళు సోపమ్మగారి రేడియోతోబాటు కావమ్మగారి గ్రామఫోనుకూడా లారీలో పెట్టుకుని తొందరగా వెళ్ళిపోయారు. నాలు

గ్గుటలకి సోపమ్మగారు ఇంకకొచ్చి తలుపు తీసుకొనేసరికి హాల్లో రేడియో కనపడలేదు!

అదుర్దాగా వచ్చి కావమ్మగారితో, "ఏమండోయ్, ఎవళ్ళో మా రేడియో ఎత్తుకు పోయారు! వీధితాళం మారుచెవులతో తీసి సట్లుగా వుంది. తక్కిన గదుల తాళాలు ఏమీ తాకనేలేదు. ఇంకా నయం, హాల్లో వున్న రేడియోతో సరిపెట్టెను" అనిచెప్పి అనేకవిధాల వాపోయింది.

కావమ్మ నిర్ధాంతపోయింది. "దొంగలా వాళ్ళు? అందుకేగామోసు నన్ను చూసి తెల్లబోయారు! నేను వేరేధోరణిలో వుండి వాళ్ళకి గ్రామఫోను చేతులారా అర్పించు కున్నానన్నమాట! పోటికి పోతే ఇంతే గతి. 'సాటివాళ్ళతో సరిగంగన్నానాని కెడితే, ముసలిమొగుణ్ణి కాస్తా మొసలి ఎత్తుకు పోయిందని శాస్త్రం. సరిగ్గా అలాగేవంది యిప్పుడు నావని!" అనుకొంటూ, ఆమె లోలోపలే ఏడ్చుకు పూరుకుంది.

దేవరహస్యం

పులిందేశాన్ని పూర్వం ఒకప్పుడు మాణిక్యప్రభు అనే రాజు విలుతూ వుండేవాడు. ఆయనకు పరమదుర్మార్గుడని పేరువచ్చింది. ఐతే, ఇటువంటి చెడ్డపేరు రావటానికి ఒక ప్రబలమైన కారణమున్నది. అది యేమిటి అంటే: రాజ్యంలో ఎవరి కైనా కవలలు పుట్టినట్లయితే రాజ్యానికి అరిష్టం కలుగుతుందని ప్రభువుకు గాఢమైన నమ్మిక. అందుచేత, రాజ్యంలో ఎక్కడగాని ఎవరికిగాని కవబిడ్డలు పుట్టే లక్షణాలు తెలిస్తే చాలు, వెంటనే వచ్చి తనకు విన్నవించాలని శాసనంచేశాడు.

శాసనం ప్రకారం, తనకు ఏదైనా వర్తమానం తెలిసినదనేసరికల్లా ఆ పుట్టిన కవలను రప్పించి, వాళ్లను చంపించివేయటం మామూలైపోయింది. ఈ కారణంవల్ల కవలలు పుట్టడమంటే రాజ్యంలో దంపతులందరూ హడలుగా వుండేది.

ఇటువంటి పులిందేశంలో ఒక కుగ్రామమందు దేవయ్య, చంద అని పేదదంపతులుండేవాళ్ళు. వాళ్లకు లేకలేక సంతానభాగ్యం కలుగుతుందనేబప్పటికి, తీరాకవలలుపుట్టే చిన్నెలు కనిపించినై. దాంతో పాపం, వాళ్లకు దిగులు పట్టుకున్నది. 'పుట్టితేమట్టుకు బిడ్డలు బతికేయెత్తు లేదు కదా' అని చంద్ర దుఃఖింపసాగింది.

ఐతే - దేవయ్య గుండెనిబ్బరంకలవాడు. భార్యకు అనేకవిధాల ధైర్యంవెప్పి, ఓదార్చాడు. తనయింటి పరిస్థితి పట్టకైనా తెలియనీయక గుట్టుగా వుంచాడు. పురిటి సమయానికి అత్తగారైన అవ్వను రప్పించుకున్నాడు.

ఆ అవ్వ మాణిక్యప్రభువువారి దాసీలలో ఒక దాసీ. దాసీలందరూ సామాన్యంగా కోటలోనే కాపరం ఉండిపోయి, ఎవ్వడు పిలుపువచ్చినా పలక

టానికి నిద్దంగా వుండాలి. కనుక, అవ్వ కూడా కోటలోనే ఉంటూవుంటుందని వేరే చెప్పేదేమిటి ?

అనుకున్నట్టుగానే చంద్రకు కవలలు పుట్టారు. ఒకబిడ్డ ఆడది, రెండవబిడ్డ మగవాడు. వాళ్లకు విజయ, విక్రమ అని పేర్లుపెట్టి, వాళ్ళను దంపతులు ఎంతో ఆల్లారు ముద్దుగా అపురూపంగా పెంచు కొంటూ వున్నారు.

ఇక్కడ పల్లెటూర పేదదంపతులకు కవలలు కలిగిన క్షణం నుంచీ అక్కడ రాజుకు చెప్పలేని బాధ యేదో మనసులో ప్రారంభమైంది. పిల్లలు పెరిగి పెద్దవా

ళ్లవుతున్నకొద్దీ రాజుకు ఆవేదన ఎక్కువగుతూవచ్చింది. రోజురోజూ పీడకలలా కూడా రాసాగినై.

జ్యోతిష్ములను పిలిపించి, రాజు తన బాధకు కారణం ఏమైవుంటుందా అని ప్రశ్నించాడు. వారు శాస్త్రాలన్నీ తిరగవేసి, 'ఇది రాజ్యంలో కవబిడ్డలు పుట్టిన ఫలితం. మరేమీకాదు' అని కచ్చితంగా చెప్పారు.

తక్షణమే మాణిక్యప్రభు వాడవాడలా దండేరా కొట్టించాడు—రాజ్యంలో కవబిడ్డలను పట్టితెచ్చినవాళ్లకు గొప్పబహుమతి ఇస్తామని. దేవయ్య నివసించే గ్రామంలో కూడా దండేరా కొట్టారు.

చిత్రమైన ఈ చాటింపు చెవిని పడటంతోనే, ఎంత నిబ్బరం కలవాడైనప్పటికీ దేవయ్య గుండెలు పీచుపీచుమన్నయి. అయితే, అతడు బుద్ధిశాలి. బెదిరిపోలేదు. నిదానంగా భార్యకు మంచిచెడ్డలన్నీ నచ్చజెప్పి, కుమారుడైన విక్రముణ్ణి వెంటబెట్టుకుని పారిపోయాడు.

పోయిపోయి, దేవయ్య కొన్నాళ్ళకల్లా మక్కళ్ళరాజ్యం చేరుకొన్నాడు. మక్కళ్ళ దేశపు రాజు మాణిక్యప్రభువుకు కప్పమూ కట్టే చిన్నపాలకుడు. అతనికి ఒక పన్నెం

దేళ్ల కుమారుడు ఉన్నాడు. అనేగా దేవయ్య కొడుకు విక్రముడూ, మక్కల రాజ పుత్రుడూ ఒక్కయీదు వాళ్లన్న మాట. వాళ్ళిద్దరికీ నేస్తంకలిసింది. ఆ వేళావిశేషం ఎటువంటిదోకాని, ఇద్దరూ ప్రాణస్నేహితు లైనారు. ఈ కారణంవల్ల దేవయ్యకు మక్కలరాజుకోటలో కొలువు కుదిరింది. విక్రముడు తన ప్రతిభవల్ల, అంచీలమీద అనేక పదవులు సంపాదించి, చివరకు సేనాధిపతి అయి రాణించాడు.

ఇది ఇలావుండగా, అక్కడ పుళింద దేశంలో ఏమి జరిగిందంటే—

భర్త పలాయనమైనప్పటినుంచీ ఒంటి పాటుగా ఉండలేక, చంద్ర తన కూతురు విజయను వెంటబెట్టుకుని మెల్లగా తల్లి వద్దకు చేరుకుంది.

అయితే—అవ్వకు గట్టిచిక్కు పట్టు కున్నది. ఇప్పుడు కోటలో ఉండటమంటే కేవలమూ పులిసేట్లో ఉన్నట్టేకద! ముద్దుల మనమరాలు విజయను, గుట్టు బయట పడకుండా ఎలా కాపాడుకురావటం?— ఇదే పెద్ద సమస్యవకూర్చుంది.

బాటే, అవ్వ అనుభవశాలి. అచ్చ మగపిల్ల వానికి మోస్తరుగానే ముస్తాబుచేసి తయారు

చేసింది విజయను. ఆ పిల్లనుచూచి అందరూ మగవాడే అనుకొంటున్నారుకాని, వివిధంగానూ అనుమానించలేదు.

ఒకరోజున విజయ, అవ్వతో కూడా అంతఃపురంలోకి వెళ్ళింది. అమె ఇంతకు ముందెన్నడూ అద్దం చూచివుండలేదు. కనుక అద్దమంటే యేమిటో, ప్రతిబింబ మంటే యేమిటో తెలియనె తెలియదు.

అంతఃపురంలో నిలుపుటద్దంలో చూచే సరికల్లా తన పురుషవేషం కనపడి, అప్రయత్నంగా అమె ఆత్రంతో “అన్నా! అన్నా!!” అని విలిచింది. ఈ విలుపు అక్కడవున్న ఒకదానికి వినిపించి, అమె

ఈ విధూర మేమిటో చూదామని చెప్పి గుమ్మంవద్దనే పొంచివున్నది.

అంతలో అవ్వవచ్చి సంగతి తెలుసు కున్నది. అమాయకతవల్లనే తన మనుమ రాలు ఇలా కేకవేసినట్టు గ్రహించింది. విజయ కవబిడ్డఅనీ, కవబిడ్డలకు రాజువల్ల గండం ఉన్నదనీ, అందుకే మారువేషంలో ఉండవలసివచ్చిందనీ, గుట్టుగా కాలక్షేపం చెయ్యకపోతే ప్రాణానికే మోసమనిచెప్పి ఆమె మనుమరాలిని హెచ్చరించింది.

పొంచివున్న దానీది ఈ మాటలన్నీ చెవులారా వినిపోయి, రాజు గారి చెవిని వేసింది. వెంటనే రాజు అవ్వనూ మనుమ

రాలినీ ఖైదులో పెట్టించి, రెండవబిడ్డ గుట్టు చెప్పమని బలవంతపెట్టాడు. ఎన్ని యాత నలుపెట్టినా అవ్వ ససేమిరా చెప్పింకాదు. దేవరహస్యంగానే వుంచింది. అందుచేత, నిర్దాక్షిణ్యంగా రాజు అవ్వను హతమార్చి వేశాడు. తెలివిగల అవ్వ ఈ సందడికి ముందు చంద్రను పారిపామ్మని ఉపాయం చెప్పి మరీ పోయింది. చంద్ర తంటాలుపడి మక్కళరాజ్యం చేరుకుంది.

ఎంత నిర్బంధించినా అన్ననుగురించి విజయ చెప్పలేకపోయింది. నిజానికి పాపం, ఆమెకు ఏమీ తెలియనేతెలియదుకదా! రాజుకి ఏదో అలోచన తట్టి, అమెచేతివ్రాత వ్రాయించి పుచ్చుకున్నాడు. ఈమోస్తరు ధస్తూరితో పోలికగల ధస్తూరి ఎక్కడైనా దొరుకుతుందేమో కనిపెట్టుమని నిపుణులను నియమించాడు.

ఆ సమయంలో ఎవరో రాయబారి ఒక జాబు తెచ్చి రాజుకు సమర్పించు కొన్నాడు. అది మక్కళదేశపు రాజువద్ద నుండివచ్చిన జాబే! విప్పి చూడటంతోనే రాజు అమితాశ్చర్యపోయాడు! ఏమీ? ఆ లేఖలోని ధస్తూరి సరిగ్గా విజయ చేతి వ్రాతమోస్తరుగానే వున్నది.

చందమామ

తరువాత చదివేసరికి, ఉత్తరంలో ఇలా వున్నది :—“ప్రభూ!—దేవరకు ఒకేసారి ఎనభై బళ్లమీద వేయించి బంగారు మొహి లేలు సమర్పించుకుంటాను. ఇవి స్వీకరించి, మా రాజ్యాన్ని స్వతంత్ర రాజ్యంగా ప్రకటించ కోర్తాను.”

ఇది చదివి రాజు చాలా సంతోషించాడు. “ఇప్పుడు పంపినజాబు వ్రాసినదెవరో వారి వరంగా ద్రవ్యం పంపినట్టయితే కోరిక నెరవేరుస్తామని వ్రాసి, ఆ రాయబారిచేతనే జవాబుపంపించాడు మాణిక్యప్రభు.

ఈజాబు చేసిన కొద్దిరోజులకే అనుకున్న ప్రకారం, మక్కళరాజ్యంనుండి ఎనభై బళ్లువచ్చేసి, నగరపాలిమేరలో విడిసినై. మాణిక్యప్రభుకు కబురు తెలియగానే ఆ కవబిడ్డ ఎలా వుంటాడో చూడాలనే ఆత్రంతో స్వయంగానే బయల్దేరి పాలిమేర వరకు తరలివెళ్లాడు.

మొట్టమొదటి బండిలోనుండి దిగివచ్చిన విక్రముడు రాజుకు వినయపూర్వకంగా నమస్కరించాడు. రాజు ఆశ్చర్యానికి మేరలేకపోయింది! విజయా, విక్రముడూ ఒక్క అచ్చున పోతపోసిన బొమ్మలు!! ఏమీ తేడాలేదు.

రాజు విల్లవానిని ఎంతో అప్యాయంతో ఆదరించాడు. కుశలప్రశ్నలు వేశాడు. మాటవల్లా, రూపుపల్లకాడా ఈ పసివాడు విక్రముడు, విజయతోడి కవబిడ్డనని నిశ్చయమైపోయింది. ‘ద్రవ్యపు సంచీలు దింపించమని సెలవా!’ అని అనుజ్ఞాకోరాడు విక్రముడు. అటు అనుజ్ఞనిస్తూ, దుష్టుడైన మాణిక్యప్రభు ఇటు భటులకు సంజ్ఞ చేశాడు.

రాజు సంజ్ఞచేసేలోపలనే విక్రముని సంజ్ఞ అందుకుని ఎనభై బళ్ళపైనున్న ద్రవ్యపు సంచీలలో ఒక్కొక్కదానినుండి ఒక్కొక్కయోధుడు బిలబిలమంటూ

బయటికి వచ్చేశాడు. వాళ్లందరూ ఆయుధాలతో తయారుగావున్న వీరులు! ఆదమరపున వున్న రాజుపరివారంమీద పడి, వాళ్లను నుగ్గునుగ్గు చేసివేశారు. ఆ సందడిలో ఎవరు చంపి వేశారో గాని, పాపం! మాణిక్యప్రభుకూడా నేలని కూలాడు.

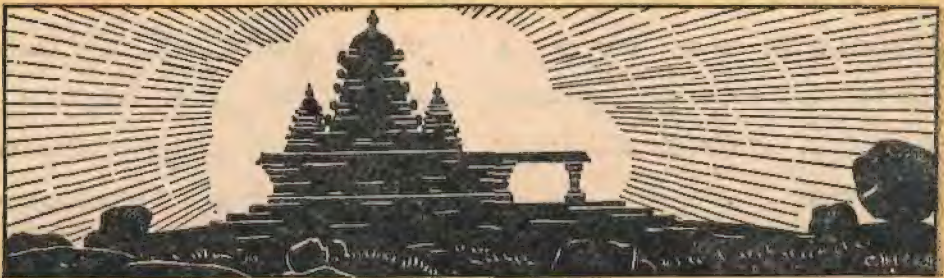
మాణిక్యప్రభు చచ్చినందుకు నగరంలో ఎవ్వరూ విచారం కనబరచలేదు. సేనాధిపతి బన విక్రమునిచూచి అందరూ జోహారు చేశారు. అతడు విజయకు అన్నగారేనని తెలిసి ముచ్చటపడ్డారు. అతని యుక్తికి, ప్రభుభక్తికి, శౌర్యానికి, ప్రతాపానికి లోకులు జేజేలుకొట్టారు. విక్రముడే పుళిందదేశ రాజుగా ఉండాలని ప్రజలు కోరినారు. కాని, విక్రముడుమాత్రం అందుకు అంగీకరించలేదు. తనను పోషించి రక్షిస్తూ వచ్చిన మక్కళరాజ్యంతో ఈ రాజ్యం ఐక్యంకావటమే తన అభిప్రాయం సూచించాడు. ప్రజలు శివసావహించారు. ఈ విధంగా

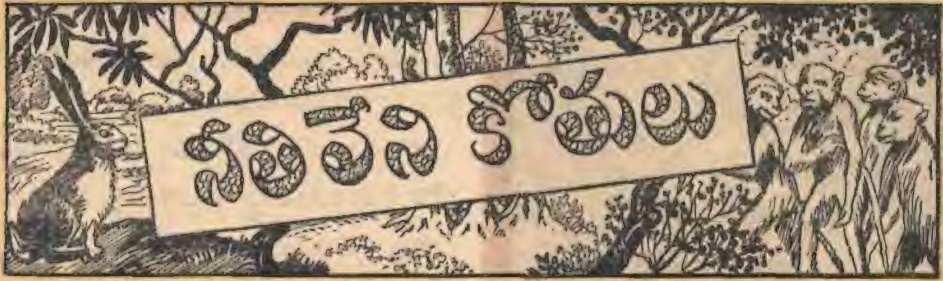
మక్కళరాజుకు స్వాతంత్ర్యం సిద్ధింపటమేగాక, విక్రముని శక్తిపల్ల మహాసామ్రాజ్యమైన పుళిందరాజ్యంకూడా దఖలుపడింది.

విక్రముని బౌద్ధార్యానికిమెచ్చి, మక్కళరాజు కుమారునికి ఆవెంటనే పట్టంకడుతూ విక్రమున్ని మంత్రిగా చేసుకున్నాడు.

పైగా, విజయకూ మక్కళరాజపుత్రునికి అతివైభవంగా వివాహమైంది. ఈ విధంగా, రెండు రాజ్యాలకూ తలవని తలంపుగా మైత్రివిర్పడి, అందరూ సుఖంగా ఉంటున్నారు. నాటినుంచీ కవలనుగురించిన దుష్టశాసనానికి స్వస్తిచెప్పివేశారు.

కృతజ్ఞుడైన విక్రముడు, తమ కుటుంబాన్ని రక్షించటానికని బలిఅయిపోయిన అష్టజ్ఞాపకార్థం, ఆమె చనిపోయిన అమైదానంలో ఒక అద్భుతమైన దివ్యభవనం కట్టించాడు. అది ఒక ఆలయంలాగా వుండేది. దానిని పవిత్రస్థలంగా ఎంచి, జనమంతా చూడవచ్చేవాళ్ళు.

అనగనగనగా ఒక ఆడవి. ఆ ఆడవిలో సమస్తమైన జంతువులూ సంవరిస్తూ ఉండేవి. ఆవి ఎటువంటి వైరమూ లేకుండా, సఖ్యంగా మనులుతూవుండేవి.

ఒకప్పుడు రోహిణికారైలో, ఎండలు మండిపోతూవుండగా, ఒక కుందేలు తన బొరియనుండి బయటికి వచ్చింది. ముందు కాళ్లతో ఒక్కమారు ముఖం తుడుచుకొని, పెదవులమీద నాలుక అటుయిటు తిప్పి, చుట్టూ కలయజూచేసరికి, వేడిగాలి భరించ లేక అపసోపాలుపడుతూ వస్తున్న నాలుగు కోతులు దానికి ఎదురుపడినై.

కోతులూ, కుందేలూ ఒకళ్లనొకళ్ళు పలకరించుకొన్నాయి. కుశలప్రశ్నలు వేసు తున్నాయి. ఒక చెట్టునీడని నిండుని చాలా సేపు పిచ్చాపాటి మాట్లాడుకున్నాయి. అన్నీ అయినతరవాత కోతులు ఊరికేవుండక తమాషాకి కుందేలుతో "నేస్తం! నేస్తం!!

మాయింటిదగ్గర కడవనిండా ప్రశస్తమైన పుట్టతేనె పట్టవుంచాము. ఆ మకరందం ఆరగించామంటే ఈ వడదెబ్బ కాస్తంత తగ్గుతుంది. రా, మాతో రా!" అని చెప్పి, దానిని ఆహ్వానించిని.

తెల్లటివన్నీ పాలే అనుకునే అమాయకు రాలు కుందేలు. వాళ్ల పిలుపు నిజమే ననుకొని, అది కోతులవెంట వెళ్ళింది. వెళ్లగా వెళ్లగా ఒక బ్రహ్మాండమైన జువ్వి చెట్టు కనిపించింది. ఆ చెట్టుపైన నివాసానికి తగిన చక్కటియేర్పాట్లు ఎన్నో వున్నాయి. ఇదే కోతులబస. కోతులు నాలుగూ ఛెంగున ఎగిరి, కొమ్మలు దాటు కొని బస చేరుకున్నాయి. అక్కడ ఒక పెద్ద కుండనిండుగా తియ్యటి పుట్టతేనె వున్నది. కోతులు నాలుగూ చక్లాకూర్చుని, వంతుల ప్రకారం ఆ కుండలో తేనె చప్పరించటం ప్రారంభించినై.

మనసులో అనుకొని, తల పంకించి తన బొరియలోకి మరలిపోయింది.

కొంతకాలమైనతరువాత ఆ అరణ్యంలోకి కోతులనుపట్టే వేటగాళ్ళు వచ్చారు. వాళ్ళు తరుముకువస్తున్నకొద్దీ కోతులు ప్రాణాలు రక్షించుకోవడానికి అడవిలోపలి కంటా పొజొచ్చినై. అలా పారిపోతున్న కోతులకు మన కుందేలు నివసించే బొరియ పక్కనించే దారి యేర్పడివుంది.

ఈ సమాచారం తెలిసిన కుందేలు ఒక తమాషాచేసింది. దారిలో బాగా ఒక పాతిక గజాలమేర అకూ అలమూ పరిచి, ఒక రాత్రివేళ నిప్పుపెట్టింది. ఆ చెత్త అంతా కాలిపోయి మసిబ మూరుకుంది. ఏమీ అనవాలు తెలియకుండా దానిపైన ఎండు టాకులు మామూలుగా పరిచేసింది.

కుందేలు మనసులో అనుకొన్నట్టుగానే, ఒకరోజున దాని నేస్తాలయిన కోతులు నాలుగూ చెప్పిపోదామని అక్కడికి వచ్చినై. వాటి అవస్థకు కుందేలు విచారం నటించి, 'అయ్యోపాపం! దారితెన్నూ తెలియని విదేశానికి పోవాలోకద మీరు? కష్టకాలం వచ్చిపడిందే! మళ్ళీ మనం కలుసుకునే దెప్పడే!' అని సానుభూతి కనబర్పింది.

నేస్తులైన ఆ కోతులు ఇంకా ఎంతట తేనె తెచ్చిస్తాయో అని చెప్పి ఆశతో కని పెట్టుకున్నది కుందేలు. అలాంటివని యేమీ అని చేయలేదు సరికదా, అందులో ఒక కోతి 'ఓయి కుందేలుభయ్యా! ఏమిటి నందేహిస్తున్నావు? రా, చెట్టుమీదికి రావయ్యా! అహహ, ఈ మధువు చూడు, అమృతం! దేవతలు తాగే అమృతం!!' అని లొట్టలువేస్తూ, ఊరించింది.

కోతులుచేసిన కుచ్చెష్టను గ్రహించి బుద్ధిసూక్ష్మత గల కుందేలు. 'ఓని తిస్తున్నట్లా! మీవని ఇలావున్నదా? కాని, మీగడ్డి మీకు తినిపించకపోతానా' అని

కోతుల గౌరవార్థం కుందేలు వాటిని విందుకు విలిచింది. తన బొరియడగ్గర ఎంతో చక్కటి ఏర్పాట్లు చేసింది. 'భాయీలూ! ఆ నదిలో స్నానాలుచేసిరండి. మంచి ద్రాక్షరసం తెప్పించాను. అరగిద్దాం. పోయి రండి చప్పన!' అంటూ తను తయారుచేసి వుంచిన ప్రదేశంమీదుగా దారిచూపింది.

కుందేలు విందు నిజమేననుకున్నాయి కోతులు. నదికి స్నానానికిపోయి బొరియకు రాబోతుంటే అక్కలికింది నుసి ఒంటికి అంటుకొని, అవి నల్లగా తయారైనాయి!

'ఇదేమిటా గోల' అనుకొని మళ్ళీ నదికి పోయినై కోతులు, నుసి కడిగేసుకు వద్దామని, స్నానంచేసిన తడివంటికి ఈ నుసి మరింత ఎక్కువగా అంటుకుంటుంది కదా అనే బుద్ధే పాలేదు వాటికి.

ఈవిధంగా నుసి వదుల్చుకుందామనే ప్రయత్నంలో ఆ కోతులు నడికి పోతూ వస్తూ ఉన్నాయిగాని, వళ్ళు పడిశుభ్రం చేసుకొని బొరియ చేరుకునే పుషాయం మట్టుకు వాటికి తోచనేలేదు.

ఇలా ఆ నదికి వస్తూ పోతూవున్న ఆ కోతులను ఎంతో అప్యాయంతో పిలుస్తూ, 'రండయ్యా కోతి భాయీలూ!— ఎంత

మధురాతి మధురంగా వుండయ్యా ఈ ద్రాక్షరసం!!' అని ఊరిస్తూ, ఒకొక్క గుటకే వేయసాగింది కుందేలు.

అంతలో వేటగాళ్ళు తరుముకువస్తున్న సందడి అయేసరికి బుద్ధిమాంద్యం గల మర్కటాలు కుందేలువేపు తిరిగి చూడ నైనా చూడకుండానే ప్రాణరక్షణకోసం దారిపట్టాల్సి వచ్చింది!!!

పోతూ పోతూ కోతులు 'అనాడు మనం కుందేలును వేళాకోళం చేశాం. దానికే ఇప్పుడివిధంగా దెబ్బతీసింది అది. విలాసం కోసమైనా ఒకళ్ల మనసు నొప్పించకూడదు. బుద్ధి వచ్చింది' అని అనుకున్నాయి.

అనగనగా ఒక ఊరు. ఆ ఊళ్లో కాపు దంపతులకు లక్ష్మమ్మ అనే కూతురు.

ఆ కాపుదంపతులు భూమంత అరుగూ అకాశమంత పందిరి వేసి అతివైభవంగా కుమార్తెకు పెళ్ళిచేశారు. ఆ అల్లుడు చాలా అందమైనవాడు. ఎంత అందముంటేనేం, ఉత్తి తిక్క శంకరయ్య.

అతడి పేరు ఏదైతే మనకెం? - కథ నడ వటంకోసం 'శంకరయ్య' అనే పిలుద్దాం. పెళ్ళిదిన కొద్దిరోజులకే శంకరయ్య వచ్చి పెళ్ళాన్ని తీసుకువెళ్ళతానని పట్టుపట్టాడు. 'తొందరపడితే ఎలా గోయ్? కొన్నాళ్లు పోనియ్యి. అమ్మాయికి సారే చీరా పెట్టి పంపిస్తాం. ఈలోగా నువ్వు పండగకి వబ్బానికి వచ్చి పోతూనేవుంటావుకదా' అన్నారు అత్తమామలు. అందుకు అల్లుడు 'ససేమిరా, ఆరుమూడైనాసరే ఇవేళే తీసుకు పోవాలి. తప్పదు' అని భీష్మించాడు.

చేసేదిలేక అత్తమామలు వారి పురోహతుణ్ణి రప్పించి, అవేళ ప్రయాణానికి మంచిరోజు అవునో కాదో చూడమన్నారు. అందుకు పురోహతుడు "అబ్బేబ్బే, ఇవాళ నవమి. నవమినాడు ప్రయాణం ఎంత మాత్రం తగదు. దశమి మంచిది. రేపటి రోజున పంపండి" అన్నాడు.

"అలాచెయ్యి నాయనా" అన్నారు అత్త మామలు. అందుకు శంకరయ్య కోప గించి "ఎవడి పెళ్ళాన్నివాడు తీసుకు పోవటానికి నవమేమిటి? దశమేమిటి? ఏమైనాసరే నేను ఇవాళే తీసుకువెడతాను! ఒక్కక్షణంకూడా ఆలస్యం కావటానికి వీల్లేదు" అన్నాడు.

ఇంక ఆలస్యం చేసినట్టయితే అతగాడికి కోపం రెచ్చిపోతుందేమో అన్న భయంకొద్దీ వాళ్లు గబగబా పాకపుచలిమిడి అవ్వీ సిద్ధం చేసి, కొత్తచీరా రషీకా పెట్టి, లక్ష్మమ్మని

భర్తవెంట అయితే అయిందని నవమినాడే
వంపేశారు.

* * *

వారంలో ఒక్కొక్క రోజుకీ ఒక్కొక్క దేవత
చొప్పున అధిపతిగా ఉంటారు. ఆదివారానికి
సూర్యుడూ, సోమవారానికి చంద్రుడూ,
ఈవిధంగా విడురోజులకీ విడుగురు దేవత
లున్నారు. ఇలాగనే పాడ్యమీ మొదలైన
పదహారు తిథులకూకూడా అధిపతులైన
దేవతలున్నారు. ఈ తిథిదేవతల్ని 'పురు
ములు' అంటారు.

నవమితిథికి అధికారిజన దేవతపేరు
'నవమిపురుషుడు'. 'నవమినాడు ఎక్కడి
వాళ్లక్కడ ఉండిపోయి విశ్రాంతి తీసుకోవాలి
గాని ప్రయాణాలు చెయ్యకూడదు' అని
నవమిపురుషుడు శాసించాడు. అందుకనే
మనవాళ్లెవరూ సామాన్యంగా నవమినాడు
ప్రయాణం చెయ్యరు. చేస్తేనవమిపురుషుడి
అగ్రహానికి గురి అవుతామని భయమే
ఇందుకు కారణం అని మనంతనుకోవాలి.

* * *

ఎంతచెప్పినా వినక లక్ష్మమ్మని వెంట
పెట్టుకుని నవమినాడు ప్రయాణంసాగించిన
శంకరయ్యపైన నవమిపురుషుడికి కోపం

వచ్చింది. అతడికి బుద్ధిచెప్పాలని నవమి
పురుషుడు నిశ్చయించాడు.

శంకరయ్యా భార్యా ఒక పట్టణ సమీ
పంగా పోతువుంటే మధ్యదారిలో వాళ్లకి
ఆకలివేసింది. లక్ష్మమ్మ తెచ్చిన పాకపు
చలిమిడిలో కొంచెం మొగుడికిచ్చి, తను
కొంచెం తింది. ఆమెకుదాహంవేసింది. మర
చెంబు మగడికిచ్చి దానినిండా మంచినీళ్లు
పట్టుకరమ్మని ఊళ్ళోకి పంపింది. చెంబు
తీసుకువెళ్లేడు శంకరయ్య.

తలవని తలంపుగా దొరికిన ఈ అదును
చూసి నవమిపురుషుడు సరిగా శంకరయ్య
రూపంతో అలాంటి మరచెంబె నీళ్ళతో

తాలాకు పచ్చటి చీరకొంగు కనపడింది. అమె ప్రక్కనే మరొక పురుషుడు కనపడటంతోనే శంకరయ్యకి గుండె గుభేలు మంది. శరవేగాన పరుగెత్తి, రోజుకుంటూ పోయి ఆ యిద్దరిముందూ నిలబడ్డాడు. అయాసం తీర్చుకోకుండానే 'ఎవడవురా నువ్వు? నా పెళ్ళాన్ని తీసుకుపోతున్నావు? క్షమాపణ కోరుకుని నీదారిని నువ్వు తొలగి పోతావా? లేక, డెక్కచీరి డోలుకట్ట మంటావా!' అని బెదిరించాడు.

మారురూపంలో ఉన్న నవమిపురుషుడు నిర్భాంతపోయినట్లు నటించి, "ఏమిటయ్యా నీపెళ్ళాం అంటావేమిటి? నీకేమైనా మతి గాని పోయిందా? ఈమె నాభార్య. పుట్టింటి నుంచి ఇప్పుడే తీసుకువెడుతున్నాను. మా అత్తా, మామా 'ఇవాళ వద్దు. రేపు తీసుకు వెళుదుగాని' అని పట్టుబట్టినా వినక, అవతల తొందరపనివుంది. ఇవాళే తీసుకుపోతున్నాను" అని అంటూ, లక్ష్మమ్మ కేసి చూసి, "నడవ్వేం. ఈ పిచ్చివాడితో మనకేం పని పడవద?" అని ముందుకు సాగాడు.

శంకరయ్యకి కోపం, దుఃఖం ముంచెత్తు కొచ్చి నై. భార్యకి ఆడుపచ్చి, "లక్ష్మీ నువ్వు మోసపోకు. వీడెవడో దొంగ. దుర్మార్గుడు!

నింపిపట్టుకువచ్చి, లక్ష్మమ్మ ముందట పెట్టేడు. సరిగా శంకరయ్య కంఠస్వరంతో, 'దాహంతీర్చుకు బయల్దేరు మరి. చీకటి పడకుండా మనం ఊరు చేరుకోవాలిగా' అన్నాడు. అ వచ్చినవాడు నిజంగా తనభరే అనుకొని అమె గ్లాసుడునీళ్ళు గబగబ తాగి, వెంటనే అతని వెంట ప్రయాణమైంది.

మరి కాస్సేపటికి అసలు శంకరయ్య మంచినిల్లతో ఊళ్లోనుంచి తిరిగివచ్చి, అక్కడ లక్ష్మమ్మ కనపడక గాభరాపడాడు. తిన్నగా రోడ్డువైపు దృష్టిపెట్టి చూసేసరికి దూరాన మలుపు తిరుగుతోన్న లక్ష్మమ్మ

నేనే నీ భర్తని కలాగ చూడు. నన్ను అన
మాలు కట్టలేవు? నా చీలమండమీద కంది
బద్దంత పుట్టుమచ్చ వుందని నువ్వెరుగు
దువా? అదే అనమాలు. నువ్వే చూడు!”
అన్నాడు. లక్ష్మమ్మ నవమిపురమిడి చీల
మండమీదకూడా అలాంటి పుట్టుమచ్చే
ఉండటంచూచి, ఆ ఇద్దరిలో ఎవడు తన
భర్త నిర్ధారణ చేసుకోలేకపోయింది.

ఇంతలో ఆ పట్నంవిలే రాజు గారు
మంత్రితోసహా ఆటు పికారుకొచ్చి, ‘ఏమిటి
గలభా?’ అని అడిగారు. లక్ష్మమ్మ చెప్పింది:
‘ప్రభూ! అనాడు దమయంతికి వచ్చిన
చిక్కె ఇప్పుడు నాకూ వచ్చింది. అమె
స్వయంవర మండపంలోకి వెళ్ళేసరికి ఒక
రికి బదులు బదుగురు నలమహారాజులు
ఒకరిపక్క వోకరు కూర్చునివున్నారు. ఆ
బదుగురిలోనూ అసలునలుడు ఎవరో అమె
తెలుసుకోలేకపోయింది. అలానే, ఒకే
రూపంలోవున్న ఈ ఇద్దరిలోనూ నాభర్త
ఎవరో తెలుసుకోలేకపోతున్నాను. ఈ చిక్కు
నించి ప్రభువులు నన్ను రక్షించాలి’ అని
ప్రాభేయపడింది.

రాజు మంత్రికేసి చూశాడు. మంత్రి
ఆలోచించాడు. ‘దమయంతి స్వయంవర

నికి నలరూపంలో వచ్చిన తక్కిన నలు
గురూ ఏరూపం పడితే ఆ రూపం తాల్చ
గలిగిన దిక్పాలకులు. ఈ ఇద్దరిలోకూడా
ఒకడు అలాంటి దేవతే అయివుండాలి. ఈ
ఇద్దరిలోనూ ఎవడు దేవతే, ఎవడుమానవుడో
కనిపెట్టాలంటే, మనిషికి సాధ్యంగాని పని
ఒకటి విశ్విద్ధికి నియమించాలి’ అను
కున్నాడు. ఇద్దరినీ దగ్గరకు పిలిచాడు.

ఇద్దరిచేతులలోనూ కనపడుతోన్న మర
చెంబులలో ఒకదాన్ని ఆయన అడిగి
పుచ్చుకుని నీళ్ళు వంచేసి, నేలమీద
పెట్టేడు. ‘అబ్బాయిలూ, మీయిద్దర్లో ఎవ
డైతే ఈ సన్నమూతిగల చెంబులో ప్రవే

నించి, పైకిరాగలరో, వాడే ఈపిల్లకి భర్త' అన్నాడు మంత్రి.

అప్పుడు నవమిపురుషుడు, 'ఏడిసినట్టే వుండిపరీక్ష! నేనిట్టే చెంబులోకి దూరి ఇట్టే పైకిరాగలను! దాన్నిబట్టి ఈ పిల్ల నాభార్య అనిచెప్పి తీర్చుయిస్తావన్నమాట! కానియ్యి. శంకరయ్యను ఏడిపించటానికి ఇదీ బాగానే వుంది!' అని మనస్సులో అనుకుంటూ, తనలో పొంగే దురహంకారంకొద్దీ, శంకరయ్యను పిడించాలనే కనికొద్దీ, క్షణంలో తనదేహాన్ని కుదించి, దభుక్కుమని చెంబులోకి దుమికి గేభుక్కుమని పైకి చక్కావచ్చేవాడు. వచ్చి, 'రా లక్ష్మీ. నేను నీభర్తనని నిరూపణ ఐపోయింది. కనక పోదాం' అన్నాడు.

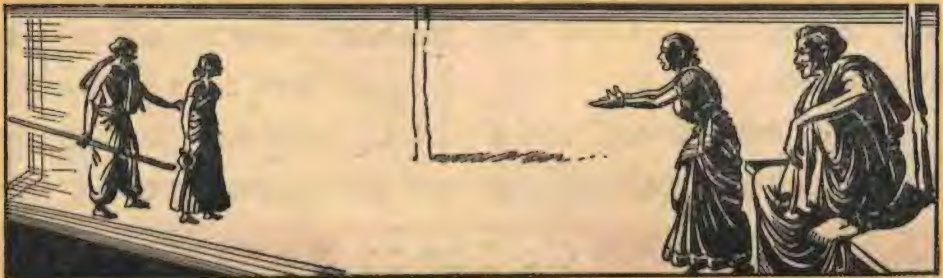
లక్ష్మమ్మ అతని పాదాలముందు పడి, 'స్వామీ, మీరెవరో దేవతలుకాని మనుష్యులుగారు. మనుష్యులే ఐతే ఇలాంటి అసాధ్యమైన పని చెయ్యగలరా? మేమేదో

నేరం చేసివుంటాం. మమ్మల్ని శిక్షించటానికే ఇలాగ వచ్చారుగాని...' అంది.

నవమిపురుషుడు ఆమెపైన జాలిదలిపి నిజరూపంలో ప్రత్యక్షమై, 'లక్ష్మమ్మా, నేరంచేసింది నువ్వుకాదు. నీభర్త. ఈ నవమినాడు ప్రయాణం తలపెట్టి నాకు కోపం తెప్పించాడు!' అన్నాడు. ఆమాట విన్న శంకరయ్య నవమిపురుషుడికి సాష్టాంగపడి, 'బుద్ధివచ్చింది ప్రభూ! ఇంకెన్నడూ నవమిపూటా ప్రయాణం తలపెట్టను' అన్నాడు.

నవమిపురుషుడు శాంతించి, దంపతు లిద్దర్ని ఆశీర్వదించి, అదృశ్యుడయ్యాడు.

అప్పుడు లక్ష్మమ్మ, భర్తతో 'ఇంక ప్రయాణం సాగిద్దాం, పదండి. మన కష్టాలు గట్టెక్కాయ' అంది. శంకరయ్య వణుకుతో 'వద్దు. వెనక్కిపోదాం పద. రేపు దశమి నాడు బయల్దేరివద్దాం' అని ఆమెతోసహా మళ్ళీ వాళ్ల పుట్టినింటికి చేరుకొన్నాడు.

శివుని ధమరుకంలోనించినంగీతం పుట్టింది. ఈ సంగీతాన్ని ప్రపంచంలో వ్యాపింప జేయాలని ఈశ్వరుడు సంకల్పించాడు. సాహిత్యానికి అధిదేవత సరస్వతి ఉండనే వున్నది కనుక, సంగీతానికికూడా పెద్ద లను ఏర్పరచాలనే వుద్దేశంతో తుంబుర నారదులను పిలిపించి, వారికి సంగీతవిద్య నేర్పించాడు, పరమేశ్వరుడు.

ఆ ఇద్దరిలో తుంబురుడు దేవలోకం లోనూ, నారదుడు భూలోకంలోనూ సంచారం చేసి, సంగీతం వ్యాప్తిచేయాలని నిశ్చయం జరిగింది. ఆ ప్రకారం తుంబుర నారదులు స్వర్లోక, భూలోకాలలో సంగీతవిద్య ప్రచారం చేయబోయారు.

ఇంతలో—ఒకరోజున, 'తుంబుర నారదులలో ఎవరు ఎక్కువ పాటగాడు?' అని వారిలో వారికి పోటీపడింది. సాహిత్యానికి అధిదేవత ఐన సరస్వతివద్దకు వెళ్ళి

అడిగారు. వారిద్దరి పాటా విని, అమె స్పష్టంగా విమిచెప్పలేక, 'ఇద్దరూ గొప్ప పాటగాళ్లనయ్యా!' అనేసింది.

సరాసరిపోయి, వాళ్లు ఈశ్వరుణ్ణి అడిగి వేశారు. శివుడయినా ఏమీ నిర్ధారణగా చెప్పలేకపోయాడు, ఉభయులూ గొప్పవాళ్లే అని పొగడటంతప్ప వారిసమస్య తెగలేదు.

తరువాత వారు పార్వతివద్దకు వెళ్ళి ఎవరు ఎక్కువ చెప్పమన్నారు. పాట విన్నమీదట, పార్వతిదేవికూడా ఇద్దరిపాటా గొప్పగానే వున్నదన్నది. ఈ జవాబుతో వారికి తృప్తిగలగలేదు. అప్పుడు పార్వతి "అబ్బాయిలూ!—సంగీత విద్యలో నిధి ఐ నటువంటి అంజనేయుడు ఇప్పుడు వింద్య పర్వతాలమీద తపస్సు చేసుకొంటూ వున్నాడు. మీరుపోయి, మీ పాటలు అతనికి వినిపించారంటే మీ గొప్పదనం తెలి పోతుంది" అని సలహా చెప్పింది.

వెంటనే తుంబుర, నారదులు పర్వతాలకుపోయి, తపస్సు చేసుకుంటూ వున్న హనుమంతుణ్ణి లేపారు. లేపి, 'హనుమా!—నీవేదో సంగీతంలో నిధిపటకాదా! మే మిద్దరమూ పాడి నీకు వినిపిస్తాం. క్రద్ధగా విని, మాలో ఎవరు గొప్ప పాటగాడో చెప్పాలి' అని కోరారు.

హనుమంతుడు చిరునవ్వు నవ్వుతూ, "ఈపాటదానికే వనికట్టుకువచ్చారా? సరే, ఏవి మీ వీణలు. ఇలాయివ్వండి!" అని అన్నాడు. తుంబురుడు తన 'కళావతి' అనే వీణనూ నారదుడు తన 'మహతి'ని మారుతిచేతికి ఇచ్చారు.

వారిద్దరి పాటా విని, పరీక్షచేస్తాడుకదా అని తుంబుర, నారదులు కనిపెట్టుకు కూర్చున్నారు. వారిని పాడమనలేదు సరికదా, కొంచెంసేపటికల్లా ఆంజనేయుడు తనే పాడటం ప్రారంభించాడు. హనుమంతుడు సంగీతం ప్రారంభించగానే

కొండలమీది శిలలు ద్రవించి కరిగి, కాలువగా ప్రవహింపసాగినై. తన చేతిలోఉన్న వీణలు రెండూ ఆంజనేయుడు ఆ కాలవ మధ్యకు విసిరేశాడు. ఇంతా చూస్తూన్న తుంబుర నారదులు విస్తుపోయారు. మరి కొంచెంసేపటికి కాలువగా ప్రవహించిన శిలలన్నీ గడ్డకట్టి ముమ్మారుగా మారిపోయినై. పాపం, తుంబుర నారదుల వీణలు ఆ రాళ్లలో ఇరుక్కుపోయినై.

వారితో ఆంజనేయుడు 'చేతనైతే మీ సంగీత ప్రభావం చూపి ఆ రాళ్ళను కరిగించండి. కరిగించి, మీ వీణలు మీరు తీసుకోండి!' అన్నాడు. వారికి చేతకాలేదు, తెల్లబోయారు.

అప్పుడు హనుమ మళ్ళీపాడి, రాళ్ళుకరిగించి, వీణలను వారికిచ్చివేస్తూ: 'ఇద్దరూ ఈశ్వరుడి అజ్ఞ నెరవేర్చటానికి పెద్దలే. సమానమైన విద్యతులవారే. కనుక పోటీ పడవద్దని హితవుచెప్పి పంపాడు.

1

2

నటి పాపలు

రేపటి పౌరులు

3

1. చి॥ లీలావతి, బెంగుళూరు

2. చి॥ విజయకుమార్, గుంటూరు

3. చి॥ జి. హేమసుందరరావు, విజయవాడ

4. చి॥ బాబ్జీ, త్యాగరాయనగర్

అట్టమించి బాచ్చ

భీముడు క్రమంగా పెరిగి పెద్దవాడయ్యాడు. అతనికి పదిహేనోయేడు వచ్చేసరికి తండ్రి అయిన పాండురాజు పోయాడు. అందుచేత శతశృంగంనుంచి పాండవులు ఐదుగురూ తల్లి కుంతితోసహా హస్తినాపురం చేరుకున్నారు.

అక్కడ పాండవులూ కొరవులూ కలిసి ధృతరాష్ట్రుని పెద్దరికంక్రింద పోషంపబడుతున్నారు. కురు పాండవులందరూ కలిసి అడుకో నేవాళ్ళు. అండరిలోకి భీముని బలపరాక్రమాలు అతిథంగా ఉంటూవుండేవి.

పదిమందీ కలిసిచెల్లెక్కి కోతి కొమ్మచ్చి అడుకోబోతే భీముడు తన భుజబలంవల్ల ఆ చెట్టును ఊపి పారవేసేవాడు. దెబ్బతో అది గజగజ పబ్బికిపోయి, చెట్టుమీదివాళ్లంతా కిందపడేవాళ్ళు. ఇలాంటి పనులెన్నో సరదాకు చేసేచూపి, భీముడు తన పరాక్రమాన్ని ప్రదర్శించేవాడు. భీముడు ఇలా చేయటం కేవలమూ సరదాకోసమే కాని, దురుద్దేశం ఎంతమాత్రమూ వుండేదికాదు. ఐతే-అహంకారంతోనూ, అర్థంలేని పట్టుదలతోనూ నిండి

వున్న దుర్యోధనుడు భీముని బలపరాక్రమాలు చూచి సహించలేకపోయాడు. భీముడి పీడ ఎలా వదిలించుకోవడమా అని అడుసుకోసం చూస్తూవున్నాడు. ఒకప్పుడు గంగానదితీరాన 'ప్రమాణకోటి' అనే స్థలమందు కురు పాండవులందరూ విడిచిచేసి క్రిడలునల్పుటానికి నిశ్చయమైంది. మత్తుపదార్థాలతో, పానీయాలతో విందులు ఆరగించి అందరూ నిద్రిస్తూవుండగా దుర్యోధనుడి పక్షంవాళ్ళు భీముణ్ణి

బలమైన తాళ్లతో కట్టి గంగలోకి తోసివేశారు. భీముడు ఆ కట్టను అవలీలగా తెంచేసుకుని యధాస్థానం చేరుకుని మళ్ళీ హాయిగా నిద్రిస్తూవున్నాడు.

అర్థరాత్రివేళ వచ్చి చూడగా భీముడు నిద్రిస్తునేవున్నాడు! ఇదిపనికాదని దుర్యోధనుడు మరి

ఒక పూహం పన్నాడు. అతని ప్రోత్సాహంవల్ల కొందరు, నిద్రిస్తున్న భీముని మీదికి క్యూరమైన నల్లత్రాచుపాములను తెచ్చి వదిలారు. కానైతే, ఎంతకాటువేసినా, భీముని శరీరంలోకి పాములకోరలు దిగనేలేదు. కోరలే దిగనప్పుడు విషం ఎక్కెడేమిటి? మెలకువ రాగానే భీముడు అవి ఏమిటో చూడకనే పురుగుల్ని విదిలించినట్టుగా పాములను విదిలించి అవతల పారవేశాడు!

ఇలావుండగా ఒక రోజున ఫాదుషావారి సమక్షానికి ఒక చిత్రమైన బంగీ తెచ్చి సమర్పించారు. ఆ బంగీని అత్రంతో విడగొట్టించి చూచేసరికి, అందులో ఒక అద్భుతమైన యాంత్రిక బుల్ బుల్ పిట్ట కనబడింది. దాని వంటినిండా నవరత్న భుజితమైన ఆభరణాలే! దాని మెడను ఒక చీటి వేలాడుతున్నది. ఆచీటిలో "పర్షియా చక్రవర్తి బుల్ బుల్ కు మరి ఏదేశపు బుల్ బుల్ అయినా తీసికట్టే!" అనివుంది.

యాంత్రిక బుల్ బుల్ పిట్టను మర తెప్పేసరికల్లా అది సరిగ్గా అసలు బుల్ బుల్ మోస్తరుగానే పాడింది. అప్పుడు ఫాదుషావారు రెండు పిట్టలనూ కలిపి ఒకే సారి పాడించమన్నారు. పాడించారు. కాని, వాటి పాట కలియలేదు. ఆ పిట్టలు రెండూ

విడివిడిగా పాడినప్పుడు దేనికదే మనోహరంగా వినపడుతూవచ్చింది. కనుక, యాంత్రికపక్షిచేతనే అందరూ ఎక్కువగా పాడించి అనందింపసాగారు. యాంత్రిక పక్షి ఒక పాటను ముప్పైమూడుసార్లు పాడినతరువాత, దానిని ఆగమని 'ఇప్పుడు అసలు బుల్ బుల్ పాడాలి' అని అభిలాష వెల్లడించాడు ఫాదుషా. కాని, ఏదీ? అసలు బుల్ బుల్ ఏదీ!!—ఫాదుషావారు నివ్వెరపోయారు. అది కృతజ్ఞతలేని పక్షి

అట్టుచివరి బాచ్చ

అన్నాడు పరివారానికి పెద్ద. 'పోనీ పోతే పోనీ, దానిని మించినపక్షి వచ్చిందికదా' అన్నారు అందరూ.

అప్పుడు అస్థానగాయకుడు యాంత్రిక పక్షిని మెచ్చుకొంటూ, 'అసలు బుల్ బుల్ దాని యిష్టాన్ని అనుసరించి గానం చేసేది. ఇది అలాకాదు. మన యిష్టప్రకారం పాడమన్న పాటలే పాడుతోంది' అన్నాడు. ఆరామంలో ఫాదుషావారు యాంత్రిక పక్షి గానసభ విర్పాటుచేసి వినగా వినగా, ఒకమాట తోచింది. 'గానమంతా అసలు బుల్ బుల్ పాడినట్టే వుంది. కానైతే ఏదో

గాని చెప్పలేని చిన్నలోపం తోస్తున్నది' అని వారు తలచారు.

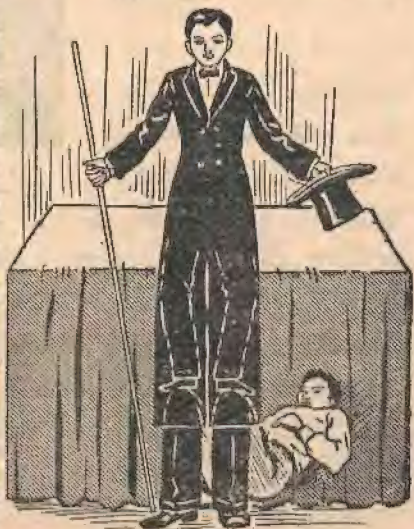
ఫాదుషావారు ఉగ్రులై, అసలు బుల్ బుల్ ను రాజ్యంలోనించి వెళ్ళగొట్టించి వేసి, యాంత్రికపక్షిని అంతఃపుర గాయకిగా నియమించి శయ్యాగారంలో వారికి చేరువగా ఉండేటట్టు దానిని అమర్పించుకొన్నారు. ఈ విధంగా ఒక సంవత్సరం పాటు యాంత్రికపక్షి గానం విని ఫాదుషావారు అనందించారు.

పొట్టిమనిషి పొడుగు కావటం

ఈ ఇంద్రజాలంతో ఏ వ్యక్తి అయినా తాను సహజంగా ఉన్న పొడుగుకంటే ఎక్కువ పొడగరి కావచ్చు. ఆరడుగుల పొడుగు ఉండే వ్యక్తి ఏదేనిమిదడుగుల పొడుగు కావటం ఎంత ఆశ్చర్యంగా ఉంటుందో అలోచించిచూడండి. చెయ్యటం ఇది చాలా సులువు. కిందనున్న బొమ్మచూస్తే ఇందులో కిటుకు ఇట్టే తెలిసిపోతుంది.

మొట్టమొదట ఇంద్రజాలికుడు తాను సహజంగా ధరించే కోటు—ఫాంట్ లకన్న బాగా పదులుగా పొడుగ్గా ఉండే వాటిని ఒకజత మొద్దుగుడ్డతోకాని, లేదా ఉన్నిగుడ్డతోకాని కుట్టించుకోవటం మంచిది. ఫాంట్ కాళ్ళకు మాత్రం వెనుకవైపున కొంతభాగం కుట్టించకుండా వెనుకనుంచి

మరొకరి కాళ్ళదూర్చటానికి వీలుగా ఉంచాలి. ఈ ఇంద్రజాలం చూపటానికి ఇద్దరువ్యక్తులు అవసరం. ఇంద్రజాలి కుడు రంగస్థలంమీద ఒకటేబిల్ నుఅమర్చి దానిమీద టేబిల్ క్లాత్ నేలకుజీరాడేట్లు పరిచివుంచాలి. ఈ టేబిల్ క్లాత్ కు కూడారెండు పెద్దపెద్ద చిరుగులు ఉండాలి.

ఆ చిరుగంతమేరా ఇంద్రజాలికుడి పేరుగానీ, రకరకాల

జాలము

పూలుకాని దారాలతో కుట్టించి ఉంచుకోవాలి. ఈ టేబిల్ పెభాగాన్నే రంగస్థలంగా ఏర్పాటుచేసుకోవాలి. ఐంద్రజాలి కుడు పైన వివరించిన "కోటూ—ఫాంటూ" తొడుక్కుని అక్కడే నుంచుని మొదటిసారిగా ప్రేక్షకులకు కన్పించాలి. అతడు ఒక పాడుగాటి కర్రను పట్టుకునివుండాలి. అతడు ఒకచేత్తో హాట్ ను తీసి అందరికీ నమస్కారాలను తెలిపాలి. అతడు టేబిల్ మీద కూర్చునివుంటాడు. అతడికాళ్ళురెండూ నేలమీదికి ఆనుతూవుంటాయి. అవి నిజంగా తన కాళ్ళైనని ప్రేక్షకులకు నమ్మకంకలిగించటానికి ఒకటి రెండుసార్లు అటూ ఇటూ కదిలించాలి. ఇదిచూసి అందరూ ఆశ్చర్య పోతారు. ఐంద్రజాలికుడు టేబిల్ మీద కూర్చున్న మరు క్షణంలో అతడు ఎంతో పాడుగ్గా ధరించిన కోటూ—ఫాంటూ సరిగ్గా సరిపోయినట్లు కన్పిస్తాయి. టేబిల్ క్లాత్ నేలమీదికి జీర్గాడుతూ వుంటుంది కనుక దానిచాటునఉన్న రెండోవ్యక్తి ప్రేక్షకులకు కన్పించడు. అంతలో అతడు అంతపాడుగు ఎలా అయినాడా అనేది అందరకూ ఆశ్చర్యమే. టేబిల్ మీద కూర్చునివున్న ఐంద్రజాలికుడి కాళ్లు నిజానికి నేలమీదకు ఆనటంలేదు టేబిల్ క్లాత్ చాటున వున్న రెండోవ్యక్తి ఆ చిరుగుల సందునుంచి తన కాళ్ళను, కుట్టించకుండా వదిలిన ఫాంట్ కాళ్ళలోకి దూర్చిస్తాడన్నమాట. ప్రదర్శనం ప్రారంభించేటప్పడూ—మళ్ళీ అయిపోయాక కూడా రంగస్థలంమీద తెరలను ఉపయోగించటం చాలా అవసరం.

ఈ గారడనిగురించి పాఠకులు ఇంకావివరంగా తెలుసుకోవలెస్తే, 'చండమామ' పేరు ఉదహరిస్తూ సరాసరి ప్రాఫెసరుగారికి వ్రాయవచ్చు. ఉత్తరాలు ఇంగ్లీషుభాషలోనే వ్రాయాలి. ఇదిముఖ్యం.

అద్రెసు : ప్రాఫెసరు పి. సి. సర్కార్, మెజిషియన్

12/3/A, జమీర్చేన్, బాలిగంజ్ కలకత్తా - 19

ఇంతవరకు ప్రకటితమవుతూవచ్చిన
'అపూర్వసాధం' కథ ఈ ఆక్టోబరు
నెల సంచికతో ముగిసిపోయింది.

క్రొత్త సిరియల్

అద్భుత సంఘటనలతో, అశ్చర్య
కరమైన సాహసకృత్యాలతో,
ఉత్సాహంకొలిపే రసవత్తరభేరణిలో
వెలువడబోతున్నది.

గతనెల చందమామ 12-వ పేజీలోని
'తప్పపట్టండి' బొమ్మకు సమాధానాలు :

1. కెటిలోకు మూతకుమధ్య ఏర్పాటు ఉండాలి.
2. గుర్రానికి గిట్టలు చీలి ఉండకూడదు.
3. ఆ కన్ను ఇక్కడ, ఈ కన్ను అక్కడా
ఉండాలి.
4. 'వాటర్ కాన్' మూతికి రంధ్రాలుండాలి.
5. రంపానికి పళ్ళు ఉండాలి.
6. పాళీ రెండుగా చీలిఉండాలి.
7. గొడ్డలికి కర్ర దూరే కన్నం ఉండాలి.
8. జూన్ నెలకు 30 రోజులుమాత్రమే ఉండాలి.
9. కోటు బొత్తములూ కాజాలూ సమంగా
ఉండాలి.

ఫాటో వ్యాఖ్యల ఫోటీ

నవంబరు ఫాటోల ఫలితాలు

నవంబరునెల చందమామలో ప్రచురింపబడే
ఫాటోలకుగాను, మాకు వచ్చిన వ్యాఖ్యలలో
ఉత్తమంగా వున్న ఈ దిగువ వ్యాఖ్యలకు
బహుమతి యివ్వడమైనది.

వ్యాఖ్యలు :

మొదటిఫాటో : 'అంటి అంటని దూకు'
రెండవ ఫాటో : 'అందీ అందని అకు'

పంపినవారు :

కె. రామలక్ష్మి - బెల్ గామ్

బహుమతిపొందిన ఈ వ్యాఖ్యలు, పంపిన
వారి పేరుతోనూ నవంబరు చందమామ
ఫాటోల దిగువన ప్రచురిస్తాము. బహుమతి
మొత్తం రూ. 10/- నవంబరు సంచిక
వెలువడిన వెంటనే పంపబడుతుంది.

డిశంబరు నెలలో

ప్రచురింపబడే ఫాటోల నమూనాలు
వివరాలతోనూ ప్రక్కపేజీలో చూడండి

ఒక ముఖ్యసూచన :

మీరు పంపదలచుకున్న వ్యాఖ్యలు కార్డు
పైననే వ్రాసిపంపాలి. కొందరు కాగితంపైన
వ్రాసి కవరులో పంపుతున్నారు. ఇలాంటివి
పరిశీలించబడవు.

ఫోటో వ్యాఖ్యల పోటీ

డిసెంబరు 1952

::

బహుమానం రూ. 10/-

డిసెంబరు సంచికలో వచ్చే ఫోటోలు రెండూ పైన చూడండి.

వీటికి సరియైన వ్యాఖ్యలు కావాలి. వివరాలు ఇవి :-

1. వ్యాఖ్య ఫోటోకు సరిపడేటట్లు వుండాలి.
2. ముచ్చటైన ఒక్కమాటలోగానీ, రెండు మూడు మాటలుగల ఒక చిన్ని వాక్యంలో గానీ వ్యాఖ్య ఉండవచ్చు.
3. అన్నిటికన్న ముఖ్య విషయం : మొదటి ఫోటోకూ, రెండవ ఫోటోకూ కూర్చే వ్యాఖ్యలు రెండూ ఒకదానికొకటి సంబంధించివుండాలి.
4. ఒక్కొక్కరు ఒక్కొక్కసెట్టు వ్యాఖ్యలకంటే ఎక్కువ పంపకూడదు.
5. ఒక కార్డుపైన మీ వ్యాఖ్య, పూర్తిపేరూ, నిలానమూ వ్రాసి, మాకు పంపాలి.
6. అక్టోబరు 15-వ తేదీలోగా వ్యాఖ్యలు మాకు చేరాలి. ఆ తర్వాత చేరిన వ్యాఖ్యలు పరిశీలించబడవు.
7. మాకు చేరిన వ్యాఖ్యలలోకెల్లా అత్యుత్తమంగా వున్న సెట్టుకు (అనగా రెండు వ్యాఖ్యలకు కలిపి) రూ. 10/- బహుమతి ఇవ్వబడుతుంది.

వ్యాఖ్యలు పంపవలసిన ఆడ్రసు :

ఫోటో వ్యాఖ్యల పోటీ :

చందమామ పబ్లికేషన్స్

పడవలని పోస్టు :: మదరాసు - 26.

ವಿಜಯ

ವಾರಿ ಚಿತ್ರಾಲು

ದಿನ್ ದಾನಿಕೆ

ವಿಜ್ಞಾನಾನಿಕೆ

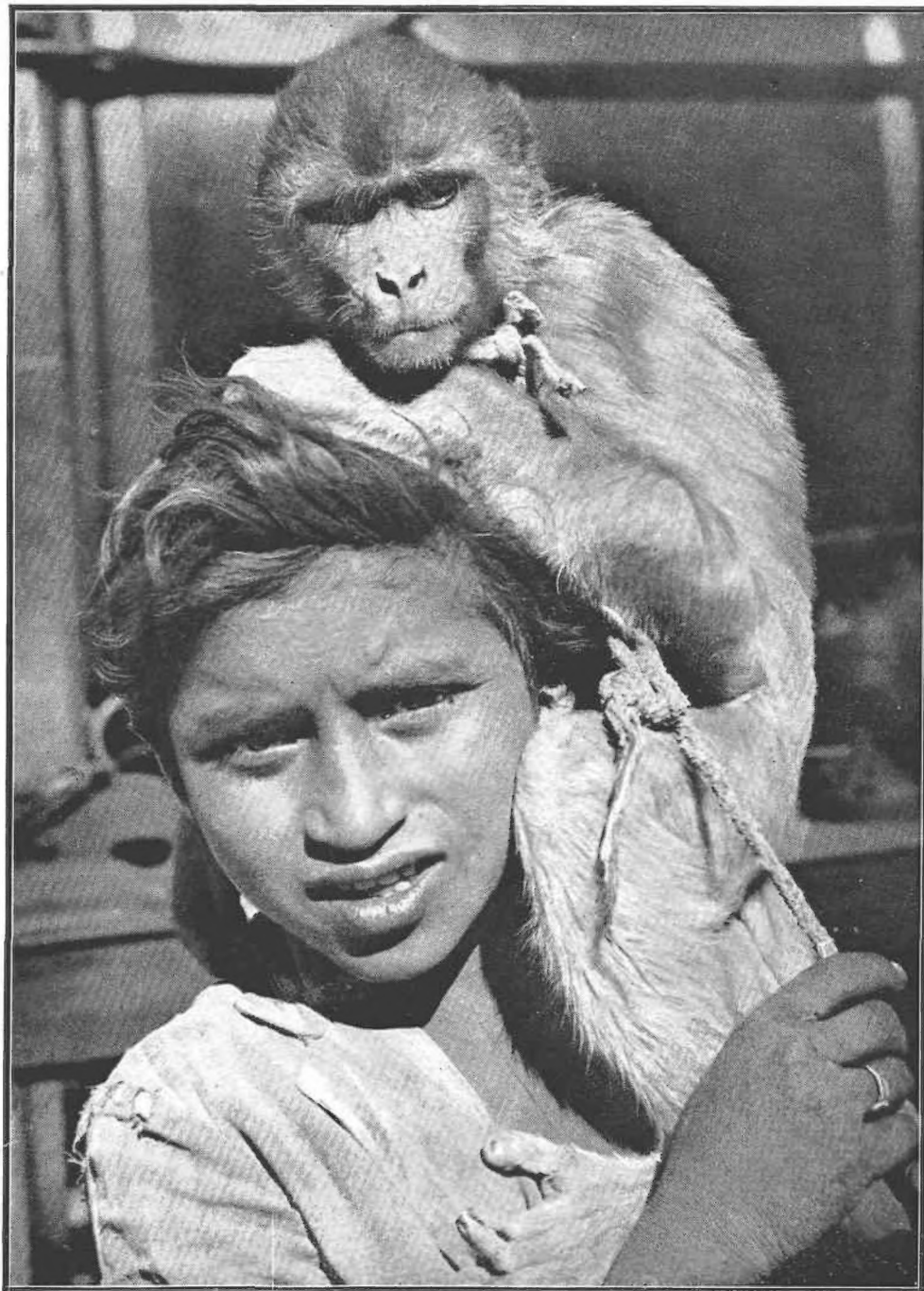
ಸಾಂಟೆಲೆನಿಡಿ

VIJAYA PRODUCTIONS LTD.

Licensees of Yashini Studios

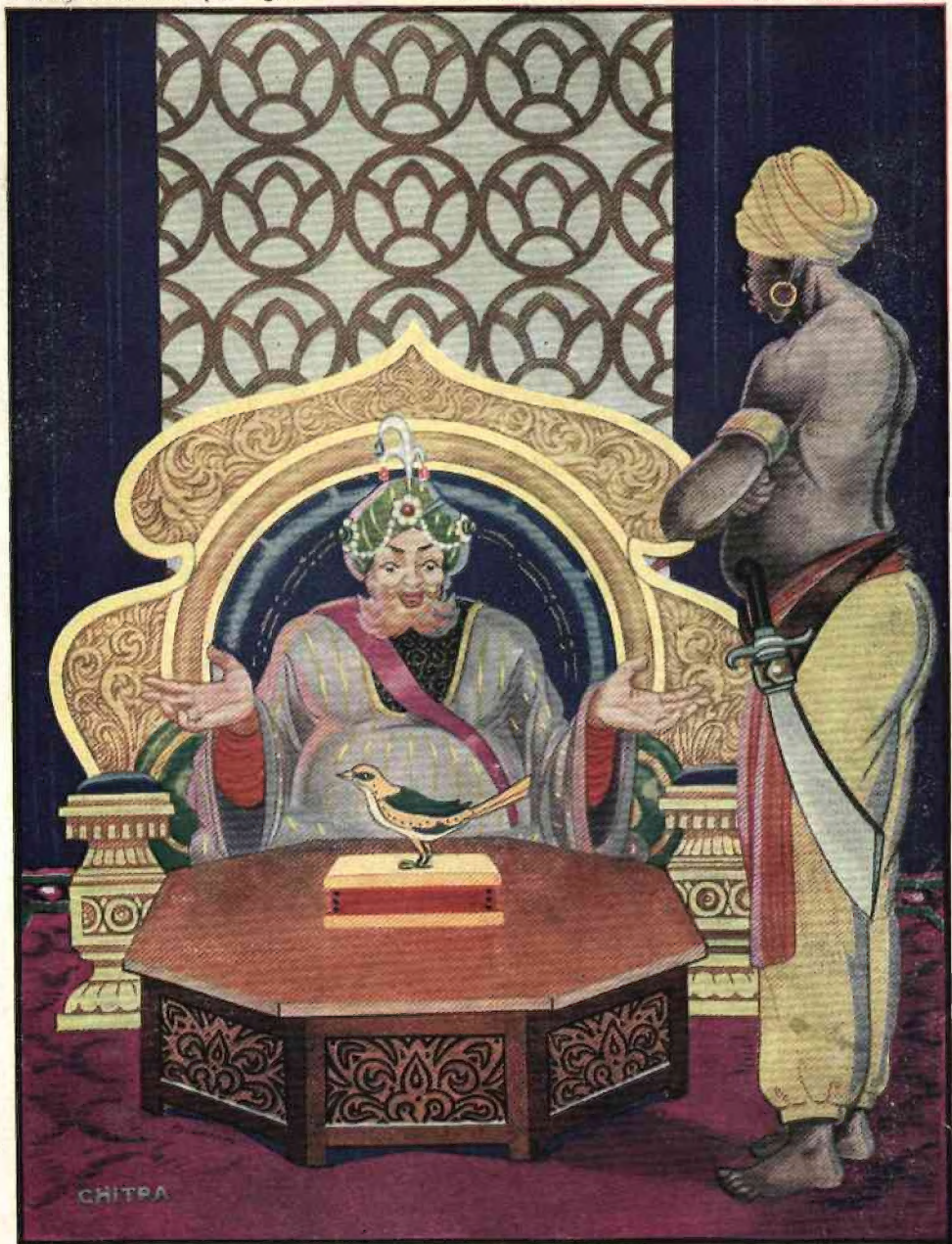
MADRAS - 26

బహుమతి
పొందిన వ్యాఖ్య

ఈ దరనిమిత్తం

పంపినవారు :
నమ్మివిను శ్రీనివాసరావు, కర్నూలు

రంగులబొమ్మ కథ — 4 - వ బొమ్మ